KDV De Tweeling

Pedagogisch beleidsplan

De Tweeling Kinderopvang B.V.
Groenestraat 210
6531 HX Nijmegen

T (024) 350 24 50
E:tweeling@nidokinderopvang.nll
I www.nidokinderopvang.nl

IBAN NL71 RABO 0119 4046 13
K.v.K. nr. 10148198
LRK 204945562

Inhoudsopgave

Voorwoord **3**
1. Inleiding **4**
1.1. De functie van kinderopvang **4**
1.2. Visie op kinderen en opvoeden **4**
1.2.1 Het kijken en luisteren naar kinderen 4
1.2.2 Veiligheid en geborgenheid 4
1.2.3 De eigen keuzemogelijkheden van het kind 5
2 Voorwaarden om pedagogische kwaliteit te waarborgen **6**
2.1 Groepssamenstelling **6**
2.1.1 Waarom een aparte babygroep? 6
2.1.2 Waarom verticale groepen? 7
2.1.3 Waarom een ateliergroep? 7
2.1.4 Waarmee houden we rekening bij de groepssamenstelling? 7
2.1.5 Werken in stamgroepen 7
2.1.6 Incidentele opvang 8
2.2 Competenties van het personeel **9**
2.3 Personeelsbezetting **9**
2.4 Gedragscode **11**
2.5 Inrichting van de ruimte **11**
2.5.1 Groepsruimte 11
2.5.2 Waarom hebben wij voor speelhoeken in de groepsruimte gekozen? 12
2.5.3 Slaapkamers 12
2.5.4 Hal en corridor 13
2.5.5 Belevingsruimte 13
2.5.6 Atelier 13
2.5.7 Overige ruimtes 14
2.5.8 Buitenterrein 14
2.5.9 Plattegrond 15
3 Aandachtsgebieden voor het pedagogisch handelen **17**
3.1 Het bieden van emotionele veiligheid **17**
3.1.1 Geborgenheid en wennen 17
3.1.2 De wenperiode 18
3.1.3 Een vaste vertrouwde beroepskracht 19
3.1.4 Contactschrift 19
3.1.5 Werken met een dagritme 19
3.1.6 Rituelen en vieringen 21
3.2 Het bevorderen van persoonlijke competentie **21**
3.2.1 Individualiteit en zelfvertrouwen 21
3.2.2 Het stimuleren van de zelfredzaamheid (zelfstandigheid) 22
3.2.3 Zindelijk worden 22
3.2.4 Motorische ontwikkeling (lichamelijke ontwikkeling) 23
3.2.5 Cognitieve ontwikkeling 23
3.2.6 Creatieve ontwikkeling 24
3.2.7 Natuurbeleving op De Tweeling 26
3.2.8 Muzikale ontwikkeling 27
3.2.9 V.V.E. op De Tweeling: NatuurTalent 27
3.2.10 Pedagogisch documenteren 29

3.2.11 Ontwikkelingsgericht werken 30
3.2.12 Kinderen met opvallend gedrag 30
3.2.13 Kinderen met een beperking 30
3.2.14 De overgang naar de basisschool 31
3.3 Het bevorderen van sociale competentie (omgaan met en het aangaan van relaties met andere kinderen) 31
3.4 De socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden 32
3.4.1 Ontdekken van verschillen en overeenkomsten tussen mensen en situaties 33
3.4.2 Jongens en meisjes 34
3.4.3 Laten ervaren dat mensen samenleven en samen verantwoordelijk zijn. 35
3.4.4 Grenzen stellen 35
3.4.5 Regels overschrijden 35
4 Het verzorgen van kinderen 37
4.1 Zorgdragen voor gezondheid 37
4.1.1 Biologische voeding 37
4.1.2 Rustmomenten en slapen 38
4.1.3 Ziekte 39
4.2 Zorgdragen voor hygiëne 40
4.2.1 Het schoonhouden van de ruimtes 40
4.2.2 Persoonlijke hygiëne 40
4.3 Zorgdragen voor veiligheid 40
4.3.1 Het vierogenprincipe 41
4.3.2 Meldcode Kinderopvang 43
4.3.3 Speelgoed 43
4.3.4 Inrichting van de ruimte 43
4.3.5 Beveiliging van deuren 44
4.3.6 Op avontuur 44
4.3.7 Slapen 44
4.3.8 Calamiteitenplan 44
4.4 Zorgdragen voor de fysieke omgeving 45
4.4.1 Veiligheid en sfeer 45
4.4.2 Een duidelijke indeling 45
4.4.3 Sociale contacten 45
4.4.4 Plaats van het speelgoed 45
4.4.5 Buitenruimte 45
5 Communicatielijnen 46
5.1 Teamoverleg 46
5.1.1 Groepsoverleg 46
5.1.2 Thema-avond 46
5.1.3 Studiedag 46
5.2 Oudercontacten 46
5.2.1 Ouderavonden 47
5.2.2 Gesprekken 47
5.2.3 Schriftelijke informatie 47
5.2.4 Klachtenprocedure 47
6 Kwaliteitsontwikkeling 48
6.1 Pedagogische kwaliteit 48
6.1.1 Proceskwaliteit 48
6.1.2 Structurele kwaliteit 48

6.1.3 Toezicht en handhaving kwaliteitseisen 49
6.1.4 Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach..... 49
6.1.5 Oudercommissie..... 49

Voorwoord

Dit pedagogisch beleidsplan bevat de visie van De Tweeling Kinderopvang en opvoeding van kinderen. Een visie die is opgesteld met het besef dat de verantwoordelijkheid voor de opvang en opvoeding wordt gedeeld met de ouders/verzorgers. In dit plan beschrijven we onze pedagogische uitgangspunten en de daaruit voortkomende werkwijze in de begeleiding van de kinderen.

Het omschrijven van onze doelen en handelswijze heeft verschillende functies:
Allereerst is het een poging om een eenduidige, continue pedagogische kwaliteit te ontwikkelen en te bewaken; Ten tweede geeft dit plan een houvast aan de mensen die bij De Tweeling werken. De eigen werkwijze kan getoetst worden aan algemene richtlijnen; Ten derde willen we ons als kinderopvang presenteren.

Het pedagogisch beleidsplan is primair bedoeld voor onszelf. Het zegt iets over onze missie. We kunnen elkaar nu gemakkelijk op inhoudelijke zaken aanspreken. Onze uitgangspunten zijn duidelijk en staan op papier. Het pedagogisch beleidsplan is daarnaast bedoeld voor de ouders van de kinderen die De Tweeling bezoeken. Het geeft hen de gelegenheid inzicht te krijgen in onze opvattingen en werkwijze. Het geeft hen daarmee de mogelijkheid om met ons in gesprek te gaan, of ons te wijzen op de praktijk die niet strookt met de uitgangspunten.
Het beleidsplan is tevens bestemd voor stagiaires en nieuwe medewerkers. Zij kunnen hierdoor kennisnemen van onze uitgangspunten en manier van werken.

Dit pedagogisch plan komt niet uit de lucht vallen. Al pratende over onze pedagogische uitgangspunten, vroegen we ons steeds af of we werkelijk doen wat we zeggen. We roepen bijvoorbeeld dat we rekening houden met de individuele wensen van de ouders. In de praktijk blijken daar toch wel grenzen aan te zijn. Iedere dag maak je als beroepskracht keuzes in de omgang met de kinderen: Wanneer ruim je op? Doe je dit alleen of samen? Wat doe je met kinderen die niet meehelpen?
Tijdens de discussies over de inhoud van het pedagogisch beleidsplan stonden drie vragen steeds centraal: Wat doen we bij De Tweeling? Hoe doen we dit? En waarom doen we dit op deze manier? Hiermee kunnen we het pedagogisch beleidsplan niet afsluiten. Het is niet de bedoeling dat het in de kast verdwijnt. Integendeel, de verschillende betrokkenen zullen steeds kritisch blijven kijken naar de werkwijze van De Tweeling en zullen zich regelmatig afvragen of het nog goed is zoals het gaat en of onderdelen van het pedagogisch beleidsplan nog voldoen. Wanneer het nodig is wordt dit plan aangevuld of aangepast. Op deze manier blijft het pedagogisch beleidsplan leven. Wij nodigen de lezer van dit stuk uit om op de inhoud van het beleidsplan te reageren, er vragen over te stellen, of er met ons over in discussie te gaan.

Omwille van de leesbaarheid hebben we gekozen voor de vrouwelijke vorm. Waar 'zij' staat kan men ook 'hij' invullen. Bij de term baby gaan wij uit van een kind tot één jaar. Waar ouders staat bedoelen we ouders/verzorgers.

1. Inleiding

1.1. De functie van kinderopvang

Bij De Tweeling bieden we kinderopvang. Om een goed pedagogisch klimaat te scheppen hebben we gekwalificeerd personeel in dienst dat ervoor zorgt dat alle kinderen optimale ontwikkelingskansen krijgen. Daarnaast zijn er in het dagverblijf afspraken en regels die ervoor moeten zorgen dat kinderen van verschillende aard en cultuur zich bij ons thuis kunnen voelen en zich op eigen wijze in groepsverband kunnen ontwikkelen. Dit alles vindt plaats in een ruimte die speciaal voor kinderen is ingericht waarbij na is gedacht over zachte tinten op de muren en duurzaam spelmateriaal.

Een kinderopvang heeft veel te bieden aan kinderen, ouders en bedrijven. Als een kind naar een kinderopvang gaat, stapt het in een eigen wereld. Het kind komt al vroeg met de waarden en normen van andere kinderen en volwassenen in aanraking. Voor ouders biedt De Tweeling de gelegenheid de opvoeding van het kind vanaf de geboorte met anderen te delen. Als ouder kun je je pas met een gerust hart op andere activiteiten richten als je het volste vertrouwen hebt in de goede opvang van je kind. Waardevolle arbeidskrachten kunnen voor de samenleving behouden blijven die anders noodgedwongen voor de opvang van hun kind thuis zouden moeten blijven.

1.2. Visie op kinderen en opvoeden

Als kinderdagverblijf hebben we een opvoedingsverantwoordelijkheid, aanvullend op de opvoeding in het gezin. Binnen de eigen groep heeft elk kind recht op een eigen plek. Centraal hierbij staat:

1.2.1 Het kijken en luisteren naar kinderen

Wij willen elk kind met aandacht volgen, om te kijken waar het in zijn ontwikkeling staat en hoe het zich voelt. Door goed te observeren hoe een kind speelt, eet, slaapt en contact maakt, weten de beroepskrachten waar het kind mee bezig is, wanneer het behoefte heeft aan passend en uitdagend spelmateriaal, maar ook aan contact of aan rust. Een uitgangspunt hierbij is respect hebben voor het kind. Dit betekent dat je met aandacht kijkt naar een kind, zonder oordelen waarneemt en een kind serieus neemt in alles wat het doet. Je gaat na wat een kind met bepaald gedrag wil zeggen.

> *'Alleen van de kinderen zelf kun je de dingen leren die over kinderen gaan of voor hen bestemd zijn.'*
> *Loris Malaguzzi, inspirator en pedagoog van Reggio Emilia*

1.2.2 Veiligheid en geborgenheid

De rol van de beroepskrachten is van groot belang. Zij scheppen de voorwaarden voor kinderen om zichzelf te leren kennen en te ontwikkelen. Vaste vertrouwde beroepskrachten waar het kind zich aan kan hechten, bieden veiligheid waardoor een kind de wereld om zich heen durft te verkennen. Wij besteden daarom veel aandacht aan een goede hechting met de beroepskracht. De pedagogisch professionals kijken en luisteren hierbij naar zichzelf en naar de ouders. Aan ieder kind dat bij onze kinderopvang komt wordt een mentor toegewezen. De mentor werkt op de

groep waar het kind geplaatst is. Zij volgt de ontwikkeling van het kind en is het eerste aanspreekpunt voor ouders.

We streven naar een gelijkwaardige relatie met kinderen, waarbij we wél bepaalde grenzen stellen. De vaste regels en het dagritme bieden kinderen veiligheid en structuur.
Door in groepen met kinderen van verschillende leeftijden te werken, creëren we de sfeer van een groot gezin. Voor elkaar hebben kinderen een enorme waarde. Kinderopvang in een groep biedt kinderen de mogelijkheid met elkaar op te groeien, de eerste kindervriendschappen te sluiten en veel over sociale omgang te leren.

> '*Je neemt een kind bij de hand, maar laat het altijd op eigen benen staan' Loris Malaguzzi*

> '*Het is van groot belang dat kinderen zich veilig, vertrouwd en gehecht voelen om zichzelf te kunnen zijn en dat medewerkers oog en gevoel hebben voor wat een kind laat zien.' Emmi Pikler*

1.2.3 De eigen keuzemogelijkheden van het kind

Wij gaan ervan uit dat elk kind uniek is en het recht heeft de eigen identiteit vanaf de geboorte te ontwikkelen. De beroepskracht helpt daarbij, door haar praktische aanbod te laten aansluiten op het brede scala aan mogelijkheden, talenten en vaardigheden waarover kinderen beschikken.
Hierin speelt de fysieke ruimte een belangrijke rol. Door de ruimte op te delen in activiteitenhoeken, zoals de themahoek, de huishoek, de leeshoek, en de babyruimte komen kinderen meer tot gericht spel, alleen of in kleine groepjes. Hierdoor komt er meer verdieping in hun spel en dit is pedagogisch waardevol.
Ook een breed aanbod aan creatieve, natuurlijke en vaak kosteloze materialen waaruit kinderen zelf mogen kiezen helpt hen zich in hun eigen taal uit te drukken en de wereld op hun manier te onderzoeken. Dit daagt tevens ook onze pedagogisch professionals uit om buiten de kaders te denken, om zo de kinderen vertrouwen te kunnen geven, om te gaan met eventuele risico's en om eigen normen en waarden te onderzoeken.

> *'Wanneer we de mogelijkheden van het kind en zijn zelfstandige activiteit vertrouwen en hem voor zijn eigen leerontwikkeling een ondersteunende omgeving bieden, is het tot veel meer in staat dan over het algemeen aangenomen wordt.' Emmi Pikler*

> '*Het kind is gretig, het wil deel uitmaken van de wereld en zet zich in om die wereld te onderzoeken'*
> *Loris Malaguzzi*

Door de tijd heen hebben we veel stromingen aangeraakt en uitgeprobeerd wat bij onze visie past, waarbij kijken, luisteren en het volgen van kinderen centraal staat.

Bij De Tweeling Kinderopvang willen wij ontdekken waar de 'NatuurTalenten' van de kinderen geworteld zijn en proberen dit te doen door te kijken, te luisteren en te volgen. Dit doen we tijdens verzorgmomenten, middels gesprekken aan tafel, het volgen van spel in de speelhoeken en door verder te kijken dan gedrag. Waar liggen behoeftes en motivatie? Als we eenmaal het talent boven water hebben, zullen we erop gericht zijn om dit te laten groeien en bloeien zodat het kind zich gezien, geaccepteerd en gestimuleerd voelt.
Kijken naar mogelijkheden is hiervan een belangrijke waarde. Naast creatieve methodes laten we ons vooral inspireren door natuurbeleving; de natuur om ons heen leert ons veel over het leven en leent zich uitstekend voor het stimuleren van de verschillende ontwikkelingsgebieden. Het is van belang dat pedagogische medewerkers hun eigen talenten herkennen en in kunnen zetten.
Door het bieden van activiteiten en het bewust zijn van kindertalenten worden spelenderwijs vaardigheden geoefend die meer aandacht vragen. Zo zou een kind dat van nature een geboren leider is, maar motorisch nog wat gestimuleerd kan worden, een klimparcours door de tuin kunnen leiden. Zo worden kinderen op een positieve manier gestimuleerd in hun persoonlijke ontwikkeling.

'Door positieve aandacht kunnen sluimerende talenten tot ontwikkeling komen. Dit houdt in dat we het kind volgen en activiteiten aanbieden om zo het kind te prikkelen zijn/ haar eigen unieke kwaliteiten te ontdekken en te ontplooien.' NatuurTalent, De Tweeling Kinderopvang

Om op een verantwoorde manier gestalte te geven aan de omgang met de kinderen bij De Tweeling zijn nog een aantal voorwaarden nodig om pedagogische kwaliteit te waarborgen. We stellen eisen aan de samenstelling van de groepen, de competenties van het personeel en haar bezetting, de gedragscode en de inrichting van de ruimte. Deze voorwaarden zullen in het volgende hoofdstuk uitgewerkt worden.

2 Voorwaarden om pedagogische kwaliteit te waarborgen

2.1 Groepssamenstelling

Het team van De Tweeling heeft ruime ervaring in het werken met verticale groepen (kinderen van verschillende leeftijden). Er zijn in ons dagverblijf vier verticale groepen waarin zestien kinderen van één tot vier jaar opgevangen worden. Daarnaast is er ook een babygroep met twaalf kinderen in de leeftijd van twee maanden tot maximaal twee jaar. We plaatsen kinderen jonger dan een jaar bij voorkeur eerst in de babygroep. Tevens is er een ateliergroep waar zes kinderen vanaf tweeënhalf jaar worden uitgenodigd vanuit de verticale groepen om aan de daar aangeboden activiteiten mee te mogen doen.

2.1.1 Waarom een aparte babygroep?

Vooral ouders die hun eerste kind willen plaatsen, vragen zich wel eens af of een verticale groep (kinderen van verschillende leeftijden tot vier jaar oud) niet te druk is voor heel jonge baby's; hen lijkt een groep met alleen baby's en dreumesen prettiger. In deze groep ligt de nadruk op aandacht, veiligheid, rust en regelmaat en ruimte voor een veilige basis, waar het kind zich aan de vaste beroepskrachten, speelkameraadjes en de ruimte kan hechten. Er is speciaal materiaal uitgezocht wat jonge kinderen tot anderhalf jaar uitdaging biedt. De babygroep beschikt over een aparte snoezelhoek en een natuurlijke op jonge kinderen aangepaste buitentuin. We merken hoe

de ontspannen en rustige sfeer zowel recht doet aan de jongste kinderen als aan de beroepskrachten van deze groep.

2.1.2 Waarom verticale groepen?

In de overige vier verticale groepen werken we met een leeftijdsopbouw van één tot vier jaar. Binnen deze groep wordt ieder kind op zijn eigen ontwikkelingsniveau aangesproken en gestimuleerd. Er is een parallel met de gezinssituatie; jongere kinderen kunnen zich optrekken aan oudere kinderen en oudere kinderen leren rekening te houden met jongere kinderen. Ieder kind is eens de jongste en eens de oudste. Kinderen ontlenen steun en veiligheid aan een vertrouwde groep. De verticale groep is een veilige basis waarin een kind zich aan vaste beroepskrachten, speelkameraadjes en de ruimte kan hechten. Deze continuïteit geldt ook voor de ouders. De beroepskrachten kunnen over een langere periode de ontwikkeling van de kinderen volgen en een langdurige samenwerking met de ouders opbouwen.

2.1.3 Waarom een ateliergroep?

Dagelijks worden zes kinderen vanaf tweeënhalf jaar bij het atelier uitgenodigd. Hier gaat een vaste ateliermedewerker met hen aan de slag. In de ochtend van 9.30 tot 12.45 uur en in de middag van 14.30 tot 17.15 uur. De kinderen worden telefonisch uitgenodigd en komen zelfstandig of wanneer wenselijk onder begeleiding naar het atelier. De kinderen eten mee bij het atelier en worden weer teruggebracht naar de groep om te slapen en/of te rusten. De ateliermedewerkers houden zorgvuldig bij welk kind er aan de beurt is geweest, zodat ieder kind minimaal een keer per week een dagdeel aan bod kan komen. De ateliermedewerkers bieden de verticale groepen ondersteuning wanneer nodig.

Bij het atelier wordt er pedagogisch volgend en thematisch met de kinderen gewerkt. We bedoelen hiermee dat we uitgaan van thema's en vragen die vanuit de kinderen zelf ontstaan, waar ligt op dat moment de belangstelling van de kinderen? Daar waar de interesses liggen ontstaat ruimte voor ontwikkeling. De ateliermedewerkers sluiten aan bij deze interesses en vragen die hier uit voortkomen. Deze worden vertaald in allerlei voor- en vroegschoolse activiteiten; ons eigen V.V.E.-programma NatuurTalent. Talenten van kinderen zijn leidend tijdens deze activiteiten.

2.1.4 Waarmee houden we rekening bij de groepssamenstelling?

De verticale groep is opgebouwd uit kinderen in de leeftijd van één tot vier jaar. Bij de samenstelling van de groepen streven we naar een evenwichtige verdeling qua leeftijd en geslacht. In de babygroep wordt gewerkt met twaalf kinderen per vier beroepskrachten. De leeftijd van de kinderen kan variëren van twee maanden tot anderhalf jaar. Tweede en daaropvolgende kinderen uit een gezin hebben voorrang bij plaatsing.

2.1.5 Werken in stamgroepen

We hechten veel waarde aan vaste vertrouwde beroepskrachten en een eigen groep, de zogenaamde stamgroep. Een kind zal dus bij voorkeur in zijn eigen groep worden opgevangen. Hier heeft het zijn mandje met eigen kleding en knuffels staan, neemt deel aan de warme maaltijd en andere tafelmomenten en heeft het zijn slaapplek. Hier kent het kind de speelhoeken, het materiaal en de andere kinderen en gaat het samen met zijn groep naar buiten of naar de hal. Een enkele keer wijken we daarvan af:

- Kinderen vanaf tweeënhalf jaar en ouder worden regelmatig uitgenodigd voor een dagdeel op het atelier. Ouders worden hierover geïnformeerd en via het ouderportaal om toestemming gevraagd.
- Kinderen worden 1 x per 2 weken uitgenodigd om mee op pad te gaan met de bakfiets. (Loes op avontuur) Dit onder leiding van twee vaste medewerkers. De ouders vullen voor deze activiteit een toestemmingsformulier, dit via het ouderportaal.
- In vakantietijden en tijdens rustigere periodes kan het voorkomen dat we twee groepen waar weinig kinderen zijn, samenvoegen. In dat geval zorgen we ervoor dat er een beroepskracht van de stamgroep met de kinderen mee gaat naar de andere groep. Wij proberen dit zeer zorgvuldig op te lossen. Als er bijvoorbeeld een wenkindje is op de ene groep, zullen wij ervoor kiezen de andere groep naar deze groep toe te laten komen in plaats van andersom. Soms maken we daarom juist de keuze de groepen niet samen te voegen.
- Als ouders plotseling dringend uitbreiding van de dagen nodig hebben en er geen plek is op de stamgroep van het kind, is het mogelijk in overleg een kind tijdelijk op een andere groep te plaatsen, tot er plek is op de stamgroep. Wij informeren ouders hierover en zij moeten hier schriftelijk toestemming voor geven. Het kan echter voorkomen, dat wij dit afraden: een kind wat al angstig is en moeite heeft met nieuwe situaties, is hier niet bij gebaat en de andere kinderen op de groep zullen dan te weinig aandacht kunnen krijgen.
- Een kind dat van de babygroep naar de verticale groep gaat, kan al op de nieuwe groep starten terwijl het nog een korte tijd een of twee dagen op de babygroep blijft komen, de overgangsperiode.

2.1.6 Incidentele opvang

Voor de incidentele opvang hanteren we de volgende voorwaarden;

- Aanvragen voor incidentele opvang lopen via het ouderportaal.
- Het is mogelijk dat de opvang in een andere dan de eigen groep plaatsvindt; Ouders worden hiervan op de hoogte gesteld en dienen digitaal akkoord te geven (ouderportaal).
- De actuele kosten van het incidenteel gebruik maken van een extra dagdeel of een héle dag extra en de eventuele annuleringskosten zijn terug te vinden op de website.
- Een dag ruilen is mogelijk dit binnen 6 weken via het ouderportaal
- Een gemiste sluitingsdag kan binnen drie maanden **in overleg** worden gecompenseerd.
- De uren van de incidentele opvang (extra) worden verwerkt in het jaaroverzicht, dus tellen mee voor de kinderopvangtoeslag;
- Incidentele of ruilen van opvang na afloop of vóór ingang van het contract is niet mogelijk
- Aanvragen voor incidentele opvang loopt **via het ouderportaal KovNet**
- Incidenteel gebruikmaken van een extra dag**deel** (7.30 – 12.45 óf 12.45 – 18.00 uur) of hele dag brengt extra kosten met zich mee.
- Een dag ruilen is mogelijk maar niet altijd mogelijk (wegens 100% bezetting);
- Een gemiste sluitingsdag kan (door overleg binnen drie maanden dat deze dag zich voordoet) worden geruild.
- Annuleringskosten ingeplande incidentele opvang: tot twee werkdagen van tevoren afgemeld: geen kosten.
- Facturering vindt maandelijks plaats op de eerste donderdag van de maand.
- De uren van de incidentele opvang (extra) worden verwerkt in het jaaroverzicht, dus tellen mee voor de kinderopvangtoeslag;

2.2 Competenties van het personeel

Aan iedere leefgroep zijn vaste gekwalificeerde beroepskrachten verbonden. Deze beroepskrachten hebben minimaal een opleiding op mbo-niveau. Wij hebben een aantal beroepskrachten op hbo-niveau in dienst. De belangrijkste taak van de beroepskracht is de zorg voor een goed leef- en opvoedingsklimaat. Deze taak heeft betrekking op verschillende gebieden, namelijk: kinderen, ouders, team en accommodatie. Van de beroepskrachten verwachten we onder andere:

m.b.t. kinderen:
- Kennis van de ontwikkeling en verzorging van jonge kinderen en ernaar handelen
- Kennis van de spelmogelijkheden en spelmaterialen en het aanbieden van activiteiten
- Signaleren van de behoeften van kinderen en inspelen op hun gevoelens
- Structureren van zowel het dagprogramma als het gedrag van de kinderen
- Inzicht in eigen handelen
- Signaleren van opvallend gedrag
- Persoonlijk door willen ontwikkelen, op de hoogte zijn van nieuwe ontwikkelingen binnen het werkveld

m.b.t. ouders:
- Kunnen communiceren met ouders vanuit een gelijkwaardige verhouding
- Kunnen voeren van oudergesprekken
- Een dienstverlenende instelling
- Kunnen meedenken met opvoedingsvragen

m.b.t. het team:
- Goed kunnen samenwerken
- Actieve rol in teamvergaderingen
- Kunnen begeleiden van stagiaires
- Dagelijkse zorg voor de accommodatie
- Aanschaf van spel- en ontwikkelingsmateriaal
- Elkaars kwaliteiten zien en benutten
- Duidelijke en transparante communicatie
- Meedenken met de organisatie

Deze functie-eisen zijn verder omschreven in het competentieprofiel van pedagogisch professional binnen De Tweeling Kinderopvang. Naast deze eisen op het gebied van kennis en vaardigheden, stellen we eisen aan houding en persoonlijkheid.

2.3 Personeelsbezetting

Per dag zijn er per verticale groep twee of drie en op de babygroep drie of vier beroepskrachten aanwezig. Bij incidentele opvang kan hiervan afgeweken worden en een extra beroepskracht per groep ingezet worden. De beroepskrachten werken bij De Tweeling op vaste dagen, zodat het kind altijd een vaste vertrouwde beroepskracht om zich heen heeft. Wij hanteren voor beroepskrachten een minimaal dienstverband van twee dagen per week uit pedagogische overwegingen: zo is er voor de kinderen voldoende stabiliteit in het team om een goede hechting met de beroepskracht aan te gaan. De beroepskrachten proberen binnen een groep hun vakanties niet tegelijkertijd te plannen. Bij afwezigheid van een beroepskracht wordt een flexibele kracht ingezet, die vast is verbonden aan het dagverblijf en dan ook een vast gezicht is voor de kinderen. In het atelier werken twee vaste pedagogisch professionals.

‘s Morgens van 8.00 tot 09.00 uur, ’s avonds van 17.30 tot 18.00 uur en tijdens de middagpauze is er minimaal één gekwalificeerde beroepskracht per verticale groep aanwezig. Op de babygroep zijn er vanaf 8.00 tot 17.30 uur minimaal twee beroepskrachten aanwezig dit altijd passend bij het BKR, evenals in de middagpauze. De medewerkers op kantoor zijn altijd achterwacht, mocht er op bepaalde momenten de beroepskracht-kindratio (BKR) overschreden worden.
Bij minimaal tien uur aaneengesloten opvang, kan worden afgeweken van de BKR gedurende maximaal drie uur per dag. Wij wijken elke dag drie uur per dag af, in elke verticale groep is dit hetzelfde:

- tussen 8.00 en 9.00 uur
- tussen 13.00 en 14.30 uur
- tussen 17.30 en 18.00 uur

Tijdens de vroege opvang tussen 7.30 tot 8.00 uur zijn er twee beroepskrachten, één op de babygroep en één op de verticale groep aanwezig. Daarbij zorgen wij, dat er vanwege de veiligheid en het toezicht tussen 7.30 en 8.00 iemand op de achtergrond bereikbaar is en vanaf 8.00 uur tevens een achterwacht in het gebouw aanwezig is.

Dit betekent dat er niet wordt afgeweken op de volgende tijden:

- tussen 7.30 en 8:00 uur
- tussen 9:00 en 13:00 uur
- tussen 14.30 en 17:30 uur

Op bovenstaande tijden voldoen wij aan de beroepskracht-kindratio.

Verder zijn er stagiaires en vrijwilligers in de teams aanwezig. Zij zijn soms maar voor een korte tijd aanwezig, soms voor één dag in de week voor een half jaar, soms voor vier dagen per week gedurende een heel jaar. Stagiaires en vrijwilligers hebben bij De Tweeling alleen een rol als extra ondersteuning.

Stagiaires:
Alle medewerkers zijn opgeleid om stagiaires op een goede manier te begeleiden. De begeleiding van de stagiaires zal per opleidingsniveau verschillen. We hebben in de praktijk te maken met verschillende opleidingsniveaus met bijbehorende kwalificatie-eisen. Omdat deze kwalificatie-eisen per niveau en leerjaar verschillen verwijzen wij naar de kwalificatiedossiers. Afhankelijk van deze algemene eisen en persoonlijke leerdoelen wordt de begeleiding ingezet. We gaan er in de basis vanuit dat de stagiaire zelf verantwoordelijk is voor zijn/ haar eigen leerproces. En dat de beroepskracht een ondersteunende taak heeft in dit leerproces.
In de basis starten de stagiaires met ondersteunende taken. (o.a. afwassen, fruit halen, schoonmaken, eten geven.) Van daaruit wordt gekeken en uitgebouwd naar gelang de kwalificatie-eisen van de betreffende opleiding. Stagiaires worden indien nodig in de gelegenheid gesteld om alle facetten van het werken met kinderen onder de knie te krijgen. (o.a. verschonen, naar bed brengen, fles geven, activiteiten uitvoeren, observeren, deelnemen aan overleggen).
Uitgangspunt is wel dat de beroepskracht te allen tijde de eindverantwoordelijke is en dus zal moeten controleren of de stagiaire de uitgevoerde taken naar behoren heeft gedaan. Zodat de veiligheid voor de kinderen en de groep te allen tijde gewaarborgd is. Elke stagiaire krijgt een vaste praktijkbegeleider toegewezen.

Vrijwilligers:
Binnen De Tweeling maken we gebruik van vrijwilligers. Voor vrijwilligers geldt dat zij begeleid worden en dat er gewerkt wordt aan de persoonlijke ontwikkeling. Vrijwilligers krijgen een vaste begeleider toegewezen. Meestal hebben de vrijwilligers extern ook nog iemand die hen begeleidt.

En vinden er samen met de vrijwilliger en verschillende begeleiders gesprekken plaats om te evalueren en bij te stellen. Belangrijk verschil met de stagiaire is dat bij de vrijwilliger de persoonlijke ontwikkeling of de ontwikkelingsvraag waarmee zij komen voorop staat.
De vrijwilligers voeren uitsluitend ondersteunende taken uit. Deze taken zullen voornamelijk uit de volgende aspecten bestaan: afwassen, schoonmaken, voorraden op de groep aanvullen, hele kleine activiteiten uitvoeren, en andere door de beroepskracht gewenste ondersteunende taken. Ook hierbij geldt dat de pedagogisch professional de eindverantwoording draagt voor de veiligheid van de groep en de kinderen. Gemiddeld werken er per dag drie volwassenen in de groep.

Behalve onze vaste pedagogisch professionals in de groepen bestaat ons gehele team uit:
Een managementteam (directeur, administratief medewerkers), een pedagogisch beleidsmedewerker/coach, twee ateliermedewerkers, vaste pedagogisch professionals die in alle groepen invallen bij ziekte of vakantie, een kok, twee huishoudelijk medewerkers en een onderhoudsmedewerker. De algehele leiding van De Tweeling kinderopvang is in handen van de locatiemanager, zij is eindverantwoordelijk voor de gang van zaken bij De Tweeling.
Alle bij De Tweeling Kinderopvang werkzame medewerkers, stagiaires en eventuele vrijwilligers staan ingeschreven in het personenregister kinderopvang.

2.4 Gedragscode

Voor alle medewerkers, maar ook voor de ouders, leveranciers en bezoekers geldt de Gedragscode van De Tweeling Kinderopvang. Deze is gericht op het voorkomen en bestrijden van agressie, seksuele intimidatie en discriminatie. De kinderen zullen bij grensoverschrijdend gedrag op een manier passend bij de leeftijd worden aangesproken. Uit deze code vloeien regels en afspraken voort die vastgelegd zijn in het protocol Gedragscode Tweeling kinderopvang.

2.5 Inrichting van de ruimte

2.5.1 Groepsruimte

We proberen bij De Tweeling voor alle groepen dezelfde stijl te gebruiken door één lijn in meubilair en inventaris te hanteren. We denken dat dit ten goede komt aan de rust in de groepen, de herkenning van de groepen door de kinderen en de eenheid in het team. Er is gekozen voor blankhouten meubilair, dit heeft een warme tint en is duurzaam in gebruik. De wanden zijn gebroken wit van kleur in combinatie met zachte pasteltinten De vloeren zijn grotendeels bedekt met flotex (camel kleurig), een speciale vloerbedekking die een positieve invloed heeft op de akoestiek, terwijl het toch antiallergisch is en met een schrobmachine te behandelen is. De kleuren van vloer, wanden plafond en meubilair zijn rustig omdat ze de achtergrond vormen voor gekleurd spelmateriaal en voor de drukte van spelende kinderen.
De ruimtes per groep zijn allemaal in grote lijnen ingedeeld met:

- een keukenblok
- een aparte sanitaire ruimte
- een hoge tafel met daaraan vast kinderbanken en enkele triptrapstoelen en voor de beroepskrachten verrijdbare houten bureaustoelen en/of krukken
- een hoge box met daaronder een speelhuis
- een bank om kinderen voor te lezen, op te rusten of om een baby te voeden
- een grote kast met delen die voor de kinderen bereikbaar zijn plus afsluitbare delen
- een huishoek met een keukentje, stevige tafel en stoeltjes, een serviesje, poppen, een poppen bed en poppenkleren

- een bouwhoek waar afwisselende materialen worden aangeboden zoals houten blokken, duplo of een garage met auto's.
- een themahoek waar afwisselende thema-materialen worden aangeboden.
- een in een rustiger deel gelegen leeshoek met zachte kussens, een boekenkast en boekjes;

De babygroep heeft naast een keuken- en sanitair blok, een voedingstafel, een box en een bank ook nog:

- een snoezelhoek met een grote spiegel, speelgordijnen, een zachte schapenvacht, kussentjes en zintuiglijk materiaal
- een themahoek met hierop afgestemd materiaal aangepast aan het seizoen

2.5.2 Waarom hebben wij voor speelhoeken in de groepsruimte gekozen?

Het doel van de hoeken is dat de kinderen gerichter kunnen spelen. Hierdoor vindt een verdieping van het spel plaats, er is meer concentratie en minder afleiding door andere kinderen en ander speelgoed. Dit bevordert wederom de rust op de groep. Er zal minder dwaalgedrag zijn onder de kinderen. Om dit te bereiken zullen de pedagogisch professionals de kinderen stimuleren om in de zelfgekozen hoeken te gaan spelen, samen of alleen. De bedoeling is hierbij het spelmateriaal zoveel mogelijk in de hoek te laten waar het thuis hoort. Als kinderen echter in hun spel verdiept de hoek uit gaan met het materiaal, wordt dit wel getolereerd. Het doel van de hoeken is dan immers wel bereikt: geconcentreerd kinderspel. Daarna wordt het materiaal weer met de kinderen samen naar zijn vaste plaats teruggebracht.

De beroepskrachten zorgen voor een uitdagend en gevarieerd aanbod aan speelgoed. Soms zullen ze speelgoed 's morgens klaarzetten om kinderen uit te lokken een keer op een andere manier aan de gang te gaan. Naar behoefte wordt het spelmateriaal gewisseld, door de kinderen te observeren merken de pedagogisch professionals wanneer dit het geval is. Een andere mogelijkheid is het toevoegen van een andere materiaalsoort om de creativiteit van de kinderen te stimuleren. Sommige hoeken zijn afgeschermd met een hekje om grotere peuters of juist de jongsten de mogelijkheid te bieden ongestoord het materiaal te ontdekken. Soms gebruiken kinderen de afscheidingen om overheen te klimmen. De beroepskrachten herinneren de kinderen eraan dat dit niet de bedoeling is, maar bieden een alternatief aan om in de behoefte om te klimmen te voorzien, bijvoorbeeld buiten of op de speelkussens in de corridor.

Een hoek kan gebruikt worden om thematisch ingericht te worden. De thema's worden gekozen op basis van wat kinderen bezighoudt. Als er bijvoorbeeld enkele moeders (hoog)zwanger zijn kan hierop worden ingespeeld door een themahoek 'groeien' in te richten met bijvoorbeeld bijpassende echte babyspullen en boeken, spelletjes en/of puzzels. Zo ontstaat het 'buiten de kaders' denken; groeien; een plantje wat groeit. Het thema kan zich zo breder ontwikkelen. Een aantal voorbeelden van gemaakte themahoeken zijn o.a. reizen, bouwen en breken, kunst, wonen en oerwoud. Wij beschikken momenteel over zo'n vijfentwintig themakisten die door de tijd heen door alle groepen bijgevuld worden met passend materiaal. Zo kan er gemakkelijk gewisseld worden. Door gebruik te maken van echte spullen leren de kinderen veel over de wereld om hen heen en de woorden en het gedrag wat hier bij past.

2.5.3 Slaapkamers

Elke groep heeft één of twee slaapkamers binnen, die vanuit de groepsruimte direct te bereiken zijn. Om rustig te kunnen slapen moet een kind zich vertrouwd en geborgen voelen. De aankleding van de slaapkamers is sober. Spullen die niet op de groep gebruikt worden, moeten zoveel mogelijk in een dichte kast worden opgeslagen. Elk kind heeft in principe een vaste

slaapplek. De jongste kinderen slapen boven in het stapelbed, de grote kinderen slapen onderin, met of zonder hekje, zodat ze zelf kunnen in- en uitstappen.
In de slaapkamers is het donker en we houden het fris. De slaapvertrekken worden continu mechanisch geventileerd. We gebruiken voor alle kinderen katoenen lakens en dekens. De babyfoon staat altijd aan, om snel te kunnen horen dat er een kind wakker is.
Buiten beschikken wij over vier buitenbedjes per groep. Wij zijn van mening dat buiten slapen de gezondheid ten goede komt, zeker voor kinderen met luchtwegaandoeningen. Bovendien is het buiten lekker rustig. De kinderen hebben weinig last van de geluiden van andere kinderen, maar horen vooral blaadjes ruisen en vogels zingen. Door deze prikkelarme omgeving slapen ze langer en dieper. Uiteraard worden de kinderen passend aangekleed voor het slapen in de buitenlucht.

2.5.4 Hal en corridor

De hal en corridor zijn bedoeld als ontmoetingsplaats voor alle groepen. Regelmatig worden hier extra activiteiten georganiseerd. In de hal bevinden zich de loopfietsjes, de kinderbibliotheek met voorleesbank en verteltafel, het atelierverslag met tentoonstelling van werkjes, de seizoenstafel en een tafel met stoelen. In de corridor bevinden zich de klimkussens, speciaal spelmateriaal voor peuters, de knutselkast en de voorraadkast voor de groepen. Vooral als we niet naar buiten kunnen is het een plek waar je even buiten je groep kunt spelen. De hal en de corridor willen we zo min mogelijk zien als opslagruimte: ouders worden verzocht en kinderwagens niet in de hal en de corridor achter te laten. Buggy's kunnen buiten onder de overkapping met een fietsslot aan een rail geplaatst worden.

2.5.5 Belevingsruimte

In onze belevingsruimte van 15 m^2 kunnen kinderen onder leiding van een pedagogisch professional even uit de drukte van de groep stappen om zich zintuigelijk laten verwonderen door alles wat deze ruimte te bieden heeft. De ruimte is ingericht met natuurlijke materialen welke variëren en seizoensgebonden worden aangeboden. De ruimte heeft een visuele hoek met een zacht bed met kussens, een geïntegreerde bubbel unit (een waterzuil met licht en zuurstofbelletjes), een droomwolk met kleine lichtjes, een ronding met lichtbol en een vloeistofprojector. De belevingsruimte kan als voedingsruimte gebruikt worden. Er staat een gemakkelijke stoel om een baby te kunnen voeden en daar maken zowel de babygroep als ouders die borstvoeding komen geven regelmatig gebruik van. Omwille van het vier ogen principe hebben we ervoor gekozen het raampje gedeeltelijk onbedekt te laten, zodat iedereen die langskomt in de ruimte in kan kijken.

2.5.6 Atelier

Voor alle kinderen vanaf jaar tweeënhalf is er vanaf november 2010 binnen De Tweeling een unieke atelierruimte van 46 m^2 geopend. Onder leiding van een ateliermedewerker komen kinderen hier een ochtend of een middag naar toe. Binnen het atelier worden de kinderen op speelse wijze voorbereid op de basisschool. Ze komen in contact met kinderen uit andere groepen, maken nieuwe vriendjes en leren wennen aan een nieuwe situatie. Er wordt bij het atelier kindvolgend, thematisch en met talenten van kinderen gewerkt. Kinderen krijgen zelf een keuzemogelijkheid over wat ze gaan doen; vrij (samen) spelen in afgestemd themahoeken. Ook wordt de autonomie versterkt door het geven van taakjes, het voeren en begeleiden van gesprekjes en wordt de zelfredzaamheid gestimuleerd.
Wij willen wij onze kinderen de mogelijkheid bieden om binnen het atelier hun creativiteit te ontdekken, waarin natuurbeleving hoog in het vaandel staat. Dat kan door het gebruik van verschillende materialen, variërend van natuurklei en verf tot kosteloos materiaal, maar door meedoen aan ontwikkelingsgerichte activiteiten op het gebied van dans, muziek, drama,

beeldende werken, yoga, etc. Dit alles is dagelijks terug te zien en te lezen in het atelierverslag in de centrale hal. Kindobservaties worden gedeeld met de stamgroep, in de overdracht naar de basisschool vullen de ateliermedewerkers het overdrachtsinstrument aan met een persoonlijk atelierverslag.

De atelierruimte bestaat uit een hoge tafel met kinderbanken en een stoel voor de atelier medewerker, een keukenblok, een lage wasbak voor de kinderen, grote materiaalkasten (open en dicht), wisselende ingerichte themahoeken, prenten- en informatieboeken, een open ruimte met rond kleed voor de muziek-, theater- en dansactiviteiten, een talenten-kast met prikbord voor de tentoonstelling van zelfgemaakte werkjes van de kinderen en kind- talentfoto's. Het atelier beschikt over een eigen ingerichte buitenruimte.

2.5.7 Overige ruimtes

Vanuit de entreehal zijn behalve de linker- en rechtervleugel en de nieuwbouw met daarin twee groepen, het atelier en de belevingsruimte te bereiken. Hier bevindt zich de pauzeruimte.

2.5.8 Buitenterrein

Het voorterrein is niet bedoeld als speelterrein. Hier is gelegenheid om te parkeren en veilig met de kinderen in en uit te stappen. Er moet stapvoets worden gereden.
De tuin links van de corridor bestaat uit een gedeelte voor de allerkleinsten, een natuurlijk gevormde zandbak met kruip-ingang, gras met lage klimelementen om te kruipen en kruiden om aan te voelen en te ruiken. Het gedeelte dat verder weg ligt, en afgescheiden is van de babygroep, heeft een mooie natuurlijke wilgenhut met een boomstamtafel en –stoeltjes, een klimboomstam, klimstruiken en een hoge speelheuvel.
In de grote tuin rechts van de corridor is er bewust gekozen voor een energetische natuur ontdekkingstuin: door de plaatsing van liggende achten in paden, afscheidingen etc. en beplanting die bewust met elkaar zijn afgestemd ontstaat een harmonie die verstorende elementen van buitenaf tegengehouden. Het bamboebos is een spannend verstopplekje geworden en er is een mooi fietspad aangelegd, ook in de vorm van een liggende acht. De waterspeelplek met een waterloopbaan is zeer geliefd bij warmer weer en de zandkuil met glijbanen in twee verschillende maten, het slingertouw, een struinpad en de bouwhoek met natuurlijk bouwmateriaal worden vrijwel dagelijks gebruikt. De grote grasheuvel met de kruipbuis en de lage klimstenen lokt vele kinderen uit hoog en laag te ervaren. Naast de buitendeur is een huishoek gemaakt met een modderkeuken voor de kinderen om mee te spelen. De grote stomp van de kastanjeboom die te oud werd, functioneert nu als natuurlijke tafel met boomstammetjes als krukjes eromheen. Emaillen pannen, pollepels en natuurlijk "kook" materiaal zijn aanwezig. Dichter bij het oude gebouw kunnen kinderen over het blote-voeten-pad lopen. Er staan verschillende soorten bomen, planten en kruiden. Kinderen zullen in ieder geval volop met de natuur in aanraking komen en dit wordt zeer gestimuleerd. Het buitenspeelgoed is goed bereikbaar in de schuur. Er is een keuze uit onder andere grote en kleine fietsjes, karretjes en zandbakmateriaal.
Verder is er een aparte zithoek voor de medewerkers die als afgescheiden buitenruimte met tuin voor het atelier functioneert. Aangrenzend bevindt zich een schuur met kinderfietsen, en ander buitenspeelmateriaal. De buitenbedden staan bij de groepen in aparte hoeken onder een grote parasol in de tuinen.

2.5.9 Plattegrond

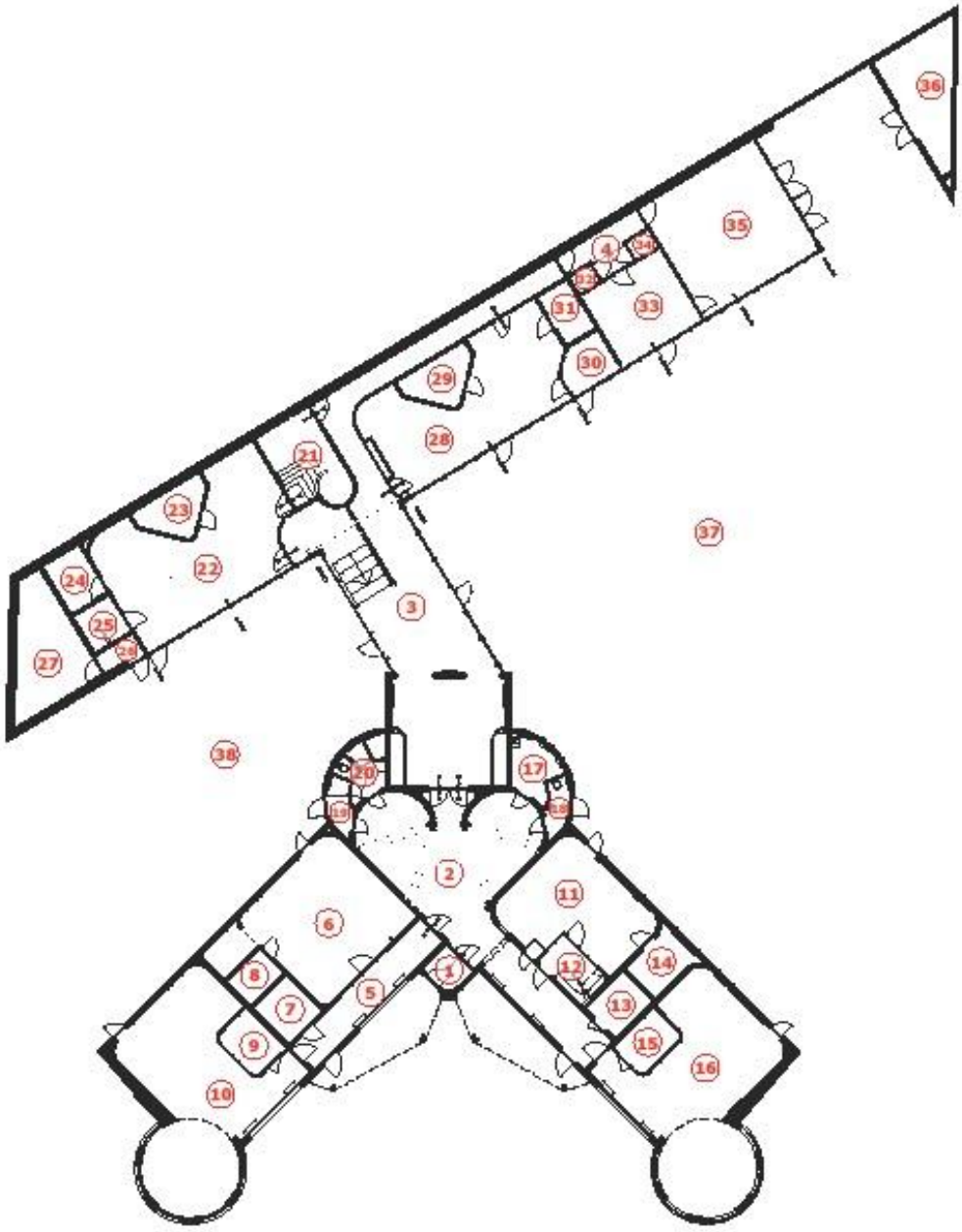

Verklaring plattegrond (zie vorige pagina):

1. Entree
2. Centrale hal
3. Corridor
4. Gang atelier
5. Gang linkervleugel
6. Leefruimte Groene groep
7. Slaapkamer Rood
8. Slaapkamer Groen
9. Sanitair Rood
10. Leefruimte Rode groep
11. Kantoor
12. Printer kantoor
13. Slaapkamer Geel
14. Spreekkamer
15. Pauzeruimte
16. Toilet
17. Atelier
18. Speelgoedberging/schuur
19. Tuin
20. Sanitair Geel
21. Leefruimte Gele groep
22. Wasruimte
23. Toilet (buiten/kinderen)
24. Voorraadkast
25. Toilet volwassenen
26. Belevingsruimte
27. Leefruimte Paarse groep
28. Slaapkamer Paars
29. Slaapkamer Paars
30. Sanitair Paars
31. Entree technische ruimte
32. Technische ruimte
33. Leefruimte Blauwe groep
34. Slaapkamer Blauw
35. Sanitair Blauw
36. Slaapkamer Blauw
37. Toilet Atelier

3 Aandachtsgebieden voor het pedagogisch handelen

Pedagogische kwaliteit draagt bij aan het welbevinden en een gezonde ontwikkeling van kinderen en wordt bereikt door het realiseren van de pedagogische basisdoelen zoals geformuleerd door prof. Marianne Riksen - Walraven en voorgeschreven in de Wet Kinderopvang. Deze hebben een bepaalde volgorde, omdat er een ontwikkeling in zit: pas als een kind zich veilig voelt, zal het zijn omgeving gaan verkennen en zich verder ontwikkelen. Deze vier basisdoelen zijn:

1. Het bieden van emotionele veiligheid
2. Het bevorderen van persoonlijke competentie;
3. Het bevorderen van sociale competentie;
4. De socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden

In dit hoofdstuk zullen we deze doelen toelichten.

3.1 Het bieden van emotionele veiligheid

3.1.1 Geborgenheid en wennen

Om een kind een veilig, vertrouwd en geborgen gevoel te kunnen geven is het van essentieel belang dat het kind op een rustige en geleidelijke manier went aan De Tweeling. In deze wenperiode kan het kind de nieuwe omgeving leren kennen en kan een goede start gemaakt worden met het opbouwen van een hechtingsrelatie tussen beroepskracht en kind. Tijdens het uitwisselen van informatie krijgen de ouders de gelegenheid een vertrouwensrelatie aan te gaan met de beroepskracht. Aan ieder kind dat bij De Tweeling Kinderopvang komt wordt een mentor toegewezen. De mentor werkt op de groep waar het kind geplaatst is. Zij volgt de ontwikkeling van het kind en is het eerste aanspreekpunt voor ouders en het kind. Tijdens de intake wordt aan ouder en kind verteld wie de mentor is en wat er van de mentor verwacht mag worden. Het mentorschap wordt tevens vastgelegd binnen het ouderportaal, zie gegevens.

De locatiemanager heeft een eerste kennismakingsgesprek met de ouders als duidelijk is dat een kind op De Tweeling geplaatst kan worden. In dit gesprek wordt informatie gegeven over algemene regels en pedagogische opvattingen van De Tweeling. De ouders krijgen een uitnodiging voor het ouderportaal. Binnen het portaal vinden ouders, gegevens, facturen, jaaroverzichten, toestemmingen en nieuwsbrieven terug.

Ongeveer vier weken voor ingang van de contractperiode volgt een *eerste kort wenmoment* in de groep. Hierbij wordt ingegaan op de wensen van de ouders. Het kind mag aansluitend een of twee uur blijven. In deze intake vertelt de beroepskracht wat over de groep waarin het kind is geplaatst en de ouders krijgen gelegenheid over hun kind te vertellen. De bedoeling is de gewone, vertrouwde gang van zaken thuis, zoveel mogelijk in te passen in de groepssituatie. De intake zal voornamelijk gaan over eet- en slaapgewoontes en eventuele speciale wensen, gewoontes. Onderwerpen als troosten, gezinssamenstelling, gezondheid en temperament komen aan bod. In overleg wordt bekeken wat gezien onze visie en groepssamenstelling wel of niet op elkaar afgestemd kan worden. Daarna gaat de ouder één tot maximaal twee uur weg om het kind te laten wennen. Als de ouder terugkomt, wordt besproken hoe het is gegaan en wordt er een tweede afspraak gemaakt om te wennen, waarbij het kind een dagdeel mag komen.

Voor het *tweede wenmoment* wordt het kind rond 9.15 uur tot 12.00/ 12.30 gebracht, afhankelijk van hoe het gaat en hoe de slaap/ eet momenten vallen. We streven ernaar om een kind op te laten halen op een moment, dat het lekker aan het spelen is. Daarom zullen we soms iets eerder of later naar de ouders bellen, zodat het kind met een positieve ervaring afscheid neemt.
Daarna start het kind officieel. Zeker in de beginperiode vinden wij het prettig dat ouders bereikbaar zijn om af te kunnen stemmen. Daarom is er na 6 tot 12 weken een evaluatiemoment.

3.1.2 De wenperiode

leder kind moet gelegenheid krijgen op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo te wennen. Bij De Tweeling vinden we het nodig dat er tijd vrijgemaakt wordt om samen met het nieuwe kind de ruimte, de kinderen en de beroepskrachten te leren kennen. In het belang van een goede vertrouwensrelatie willen we hierin niet forceren of het kind ergens toe dwingen. Het is in de wenperiode belangrijk dat steeds een van de ouders te bereiken is en het kind kan komen ophalen als dat nodig is. We gaan er van uit dat bijna ieder kind went aan de nieuwe situatie als daar voldoende tijd, aandacht en begeleiding voor is. Als het wennen veel langer duurt, we het gevoel hebben dat een kind echt niet lekker in zijn vel zit of de situatie niet werkbaar is voor de beroepskrachten (omdat een beroepskracht zich constant met dit kind moet bezighouden of de sfeer in de groep hieronder lijdt), wordt er met de ouders gezocht naar een oplossing. Bij ieder nieuw geplaatst kind wordt na zes weken een evaluatiegesprek gehouden. Door het volgen van de ontwikkeling van het kind sluiten Xs aan op de individuele behoeften van het kind. Tevens kan er door overleg met ouders worden afgestemd hoe aan de wensen en behoeften van het kind tegemoet kan worden gekomen. De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden worden gevolgd en indien nodig tijdig gesignaleerd.

Ook als een kind van de babygroep naar de verticale groep overgaat, is er sprake van een voorafgaande wenperiode, waarin het kind gaat oefenen. De beroepskrachten van de verticale groep maken een afspraak met de ouders voor een intake- en na zes weken een evaluatiegesprek op de nieuwe groep. Ook op de deze groep wordt het kind aan een mentor toegewezen, een pedagogisch professional die werkt op de groep van het kind, die tevens weer het vaste aanspreekpunt voor de ouders zal zijn om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken.

Wanneer het kind uitgenodigd wordt bij het atelier (vanaf 2,5 jaar) werken de groepsleiding en de ateliermedewerkers zorgvuldig samen om het kind met vertrouwen richting het atelier te laten gaan. De ateliermedewerkers hebben vooraf het uitnodigen geïnvesteerd in de vertrouwensband door de kinderen in de centrale tuin te ontmoeten. Tijdens het wenproces bij het atelier wordt rekening gehouden dat ieder kind een eigen tempo heeft. Bij de start komt ieder kind met een groepsgenootje, eventueel knuffel en waar nodig met de pedagogisch professional richting het atelier. In het begin zal dit bij één van de twee vaste ateliermedewerker zijn. Na verloop van tijd wordt het kind ook bij de andere ateliermedewerker uitgenodigd, komt het zonder maatje/ knuffel en zelfstandig.

Kinderen komen vrijwillig naar het atelier. Wanneer het kind niet wil en/of verdrietig blijft en zijn of haar draai niet kan vinden dan kan er door de ateliermedewerker besloten worden het kind terug te brengen naar de stamgroep. In overleg met de groepsleiding wordt gekeken wat de volgende stappen zullen zijn. Zo kan er bijvoorbeeld gekozen worden om het kind voorlopig samen met een maatje/ knuffel te laten komen of voorlopig even niet uit te nodigen. Met de ateliermedewerker en mentor van de groep van het desbetreffende kind wordt een wen-plan opgesteld waar ouders van op de hoogte worden gesteld

3.1.3 Een vaste vertrouwde beroepskracht

Het is belangrijk dat een kind zich geborgen en veilig voelt op De Tweeling. Aan een kind wordt een vaste pedagogisch professional (mentor) toegewezen. Een vaste pedagogisch professional biedt sociaal-emotionele veiligheid aan een baby. De medewerker weet hoe de baby zich ontwikkelt, waar de baby gestrest van raakt en weet waar de baby behoefte aan heeft. Als het kind aanwezig is, werkt er altijd minimaal één vast gezicht van het kind op de groep. Er kunnen dus meer pedagogisch professionals, al dan niet structureel, op de betreffende groep werken, naast de 'vaste' gezichten. De vaste gezichten worden bepaald per kind, niet op groepsniveau.
Langzamerhand wordt dat afgebouwd gedurende het eerste jaar, de andere beroepskracht geeft het kind dan ook eens de fles of verschoont het kind. Als een kind zich te sterk op een bepaalde beroepskracht gaat richten zal dit zijn gevoel van veiligheid niet bevorderen op de momenten dat bijvoorbeeld de vaste beroepskracht ziek of vrij is. Op een gegeven moment ervaart het kind dat er meerdere beroepskrachten op de groep zijn waar het op kan terugvallen en een vertrouwensrelatie mee kan opbouwen.

3.1.4 Contactschrift

Veel tijd en aandacht wordt besteed aan het leren kennen van elkaar. We houden gedurende het eerste levensjaar samen met de ouders een contactschrift bij waarin we alle belangrijke gebeurtenissen en veranderingen kunnen schrijven, zodat zowel ouders als beroepskracht op de hoogte zijn van wat er gebeurt in ieders afwezigheid. De slaap- en voedingstijden worden hierin bijgehouden. Baby's zijn zelf niet in staat hierover te communiceren en het ontwikkelingstempo met evenzoveel veranderingen en gebeurtenissen gedurende het eerste jaar is erg groot. We hebben er doelbewust voor gekozen hier na de eerste verjaardag niet mee door te gaan. De tijd die het zou kosten (toch snel een half uur per dag) willen we liever in de kinderen zelf investeren.

3.1.5 Werken met een dagritme

Om kinderen zich veilig te laten voelen zorgen we voor overzicht. Kinderen vinden het prettig om te weten waar ze aan toe zijn, zij leren van herhalingen en ontlenen er een gevoel van veiligheid aan. Rustige en wat drukkere activiteiten, evenals vrij spelen en groepsactiviteiten wisselen elkaar af. Dit komt de energieverdeling van het kind ten goede en het kind kan zo op verschillende momenten van de dag even bijtanken. Een dag ziet er ongeveer als volgt uit:

Tussen 7.30 uur en 8.00 uur
Kinderen worden opgevangen in de groep van de beroepskracht die dienst heeft (zichtbaar op de voordeur in het halletje).

Tussen 8.00 uur en 9.00 uur
Kinderen worden opgevangen in de eigen stamgroep. Kinderen die na 9.00 uur worden gebracht, zullen in de gang voor de groep worden opgevangen.

9.00 uur
Kinderen ontmoeten elkaar in de zelfgekozen themahoekjes, lezen een boekje op de bank, maken een puzzel etc. aan tafel.

9.30 uur
De groepen verzamelen zich in de centrale hal om de dag te openen onder begeleiding van zang en kindgebaren welke gekoppeld zijn aan de seizoenen.

Aansluitend nodigt de medewerker van het atelier de kinderen (telefonisch) uit om deel te nemen aan de activiteiten in het atelier. Zij lopen zelfstandig of samen met een ander kind uit de groep naar het atelier (De kinderen die hieraan deelnemen, hebben hun fruit en warme maaltijd- moment bij het atelier).

9.45 uur
Samen opruimen. Aansluitend wordt er gezamenlijk aan tafel fruit, groente, een koekje gegeten en water en thee gedronken. Dit moment wordt gebruikt om sfeer en verbinding te maken met de kinderen: er wordt veel aandacht geschonken aan elkaar, door iets te vertellen en naar elkaar te (leren) luisteren. We zingen liedjes waarbij we gebruik maken van kindgebaren, soms wordt een boek voorgelezen of een spelletje gedaan. Er zijn duidelijke regels (naar elkaar luisteren, op elkaar wachten, fruit niet op de grond gooien, leren het fruit te delen). Zo worden de taalontwikkeling maar ook de normen en waarden tijdens de tafelmomenten gestimuleerd. De jongste kinderen krijgen de fles en gaan daarna naar bed, terwijl er baby's zijn die op dat tijdstip hun eerste slaapmoment al achter de rug hebben (voor de allerjongsten is het slaap- en voedingsschema nog bepalend voor het dagritme).
Na het fruit eten is het een vast ritueel om verschoond te worden, op het potje of naar de wc te gaan.

10.15- 11.30 uur
Tijd voor buitenspel (is het niet mogelijk om naar buiten te gaan dan blijven de kinderen binnen en wordt er op de groep of in de hal een activiteit georganiseerd)

11.30 uur
In de groepen en bij het atelier worden de kinderen in de overgang van het (buiten) spelen naar de warme biologische maaltijd aan tafel begeleid. Na de maaltijd wordt yoghurt aangeboden. We proberen in rust te eten om voldoende te eten en goed te kunnen proeven wat we eten. Na het eten is er weer een verschoon-, pot- en wc-ronde en worden de kinderen omgekleed voor het naar bed gaan of voor het rusten in de groep.

Vanaf 12.45 uur
De ateliermedewerker brengt de kinderen terug naar de verticale groepen. Bij De Tweeling gaan veel kinderen tussen 12.45 en 14.30 uur slapen. Afhankelijk van de slaapbehoefte van een kind gaat een kind naar bed. Kinderen die niet meer slapen rusten (minimaal een half uur) op de groep.

14.30 uur
De medewerker van het atelier belt naar de verticale groepen om kinderen weer deel te laten nemen aan de activiteiten in het atelier. (De kinderen hebben hun fruitmoment bij het atelier).

15.00- 15.30 uur
Rond 15.00 uur zijn de meeste kinderen wakker, worden de luiers gecontroleerd en gaan kinderen naar de wc. Aansluitend wordt er gezamenlijk aan tafel fruit, groente, een koekje gegeten en water, thee en yoghurt gedronken.
Na het fruit eten is het weer een vast ritueel om verschoond te worden, op het potje of naar de wc te gaan. Aansluitend wordt buiten (binnen) gespeeld.

17.15 uur
De ateliermedewerker draagt de kinderen van het atelier over aan de verticale groepen.

17.00- 18.00 uur
De kinderen worden opgehaald. Ouders zijn er vrij in hun kind op te halen wanneer zij dit willen (wij vragen de ouders hun kind niet tijdens een eetmoment op te halen, tijdens andere haal- en breng momenten vinden wij rust in de groep belangrijk, we vragen ouders bij binnenkomen hierop te letten).

3.1.6 Rituelen en vieringen

Binnen dit ritme vinden we het belangrijk om te werken met rituelen en vieringen. Rituelen geven houvast. Door bepaalde dingen steeds weer op dezelfde manier te doen, weten kinderen wat er komen gaat in bepaalde situaties. Zo keren aan tafel dezelfde liedjes terug en laat bijvoorbeeld de seizoenstafel in de hal de kinderen het seizoenritme meebeleven. Rituelen zijn een belangrijk middel bij het creëren van sfeer en warmte op een groep. Dat geldt voor allerlei vieringen: een verjaardagsfeest verloopt volgens een vast patroon, de jarige krijgt een feestmuts op en mag op de speciale troon zitten, er wordt getrakteerd en er wordt gezongen. Als er getrakteerd wordt, verzoeken we ouders om de traktatie klein en gezond te houden. De nadruk moet liggen op de manier waarop iets wordt aangeboden, bijvoorbeeld een stukje versierd fruit voor de kinderen die deze dag op de groep aanwezig zullen zijn. Als er te veel wordt aangeboden, geven we een deel aan de kinderen mee naar huis.

Rond de kerstdagen vieren we het feest van de lichtjes. We verzorgen op onze eigen wijze een Sinterklaasvoorstelling voor de peuters. Tijdens carnaval maken we er samen een verkleedfeest van. Met Pasen en Sint-Maarten worden de ouders uitgenodigd om samen met hun kind(eren) mee paaseitjes te zoeken en met lampionnen door de tuin te lopen. Als er een broertje of zusje wordt geboren mag er worden getrakteerd. Zo kunnen we van een aantal dagen door samen te vieren iets bijzonders maken.
Vroeg of laat neemt elk kind afscheid van ons. Net zoals tijdens het wennen, krijgt het kind tijdens deze periode en speciaal de laatste dag, extra aandacht. We proberen het kind op de overgang voor te bereiden door enige tijd van tevoren regelmatig over het naderende afscheid te praten, zowel met het kind dat weggaat als met de andere kinderen.
Juist omdat voor jonge kinderen het begrip 'voor altijd' niet goed te bevatten is, proberen we het afscheid zo concreet mogelijk te maken. Het kind komt niet meer naar De Tweeling maar gaat ergens anders naar toe. Het afscheid zelf wordt gevierd. We noemen dit het tranenfeest. Het kind staat die dag in het middelpunt. Het mag trakteren, krijgt een feestmuts. We zingen een afscheidslied, we zwaaien gezamenlijk het kind uit wat aansluitend met ouders mee naar huis gaat. De achterblijvende kinderen nemen op deze manier ook afscheid. Met hen wordt nog regelmatig over het kind dat weg is gesproken.

Iedere omstandigheid heeft zijn eigen manier om te laten zien dat je met zijn allen leeft. Het is mooi om zo te merken dat je er samen bent, want iets vieren doe je bij voorkeur met elkaar.

3.2 Het bevorderen van persoonlijke competentie

3.2.1 Individualiteit en zelfvertrouwen

We willen de kinderen bij De Tweeling de mogelijkheid bieden tot het ontwikkelen van individualiteit, dat wil zeggen hen het gevoel geven dat het goed is dat ze zijn zoals ze zijn. Dat ze zichzelf mogen zijn met al hun eigenaardigheden. We vinden het belangrijk aan het kind te laten merken dat het gezien en gehoord wordt. We willen responsief op zijn signalen reageren. Dat betekent voor het ene kind, dat we het oppakken en knuffelen als het met geluidjes en oogcontact

aangeeft dat het hier behoefte aan heeft. Een ander kind zal dat misschien met huilen aangeven. Ook als een baby tijdens een spelletje zijn hoofd wegdraait willen we dit waarnemen. We zien, dat het moe is of geen zin meer heeft. We tonen interesse voor het kind, door te vragen naar zijn thuissituatie, zijn activiteiten en prestaties op te merken en te benoemen. NatuurTalent sluit hier voor ons goed bij aan. We vinden het goed als een kind in het middelpunt van de belangstelling mag staan. We geven de kinderen regelmatig inhoudelijke complimenten en stimuleren de activiteiten waar ze mee bezig zijn. We laten merken dat kinderen hun emoties mogen laten zien door deze te benoemen, erover te praten en bijvoorbeeld een toepasselijk verhaal voor te lezen. Kinderen kunnen vaak zelf hun keuzes maken en toelichten en wij respecteren en stimuleren dat zoveel mogelijk. Het is goed voor een kind om iets zelfstandig te doen of om mee te helpen.
We proberen kinderen aan te spreken op hun eigenheden en hun talenten. Kinderen hoeven van ons niet altijd samen te spelen. We benaderen de kinderen niet alleen als groep. Door kinderen te laten merken dat ze er mogen zijn, krijgen ze vertrouwen in zichzelf en in de beroepskrachten.

3.2.2 Het stimuleren van de zelfredzaamheid (zelfstandigheid)

Zelfredzaamheid is een doel op zich, maar kan een belangrijk middel zijn bij het ontwikkelen van een eigen identiteit en zelfvertrouwen. Het geeft kinderen een goed gevoel om steeds meer zelf te kunnen. We helpen een kind niet door van alles voor hem te doen, maar door het kind te stimuleren het zelf te doen en het samen te doen. Bij iedere handeling die het kind zelf uitvoert groeit het zichtbaar; het kind bouwt aan zijn eigenwaarde en zelfvertrouwen. Overigens moeten we er voor waken kinderen te overvragen: voortdurend moeten we oog houden of een kind er al echt aan toe is om bepaalde dingen zelf te kunnen. De zelfredzaamheid stimuleren we door kinderen zichzelf te laten verzorgen zodra ze dat kunnen, bv, alleen naar de wc gaan, aan- en uitkleden, handen wassen, zelf eten etc.
We laten kinderen zelf ervaren door te zeggen: “probeer het eerst zelf, als het niet lukt vraag je mij om te helpen”. We streven ernaar dat de kinderen zich steeds meer zelf kunnen redden. We grijpen niet direct in bij conflictsituaties als bijvoorbeeld een kind voor zichzelf opkomt. We observeren de situatie en we belonen als iets lukt. We laten ze hun eigen mogelijkheden ontdekken en het gevoel wat daarbij hoort: Kijk eens wat ik al kan. In de dagelijkse praktijk van De Tweeling betekent dit bijvoorbeeld:

- Goed luisteren naar kinderen: wat geven ze aan?
- Niet te hoge eisen stellen, ieder kind ontwikkelt zich op zijn of haar eigen wijze en eigen tempo.
- Het kind laten merken dat het goed is zoals hij is.
- Kinderen trots laten zijn door ze inhoudelijke complimenten te geven.
- De talentenkast inzetten om kinderen zelf of aan elkaar te laten zien waar hun talenten liggen.
- Kinderen kleine taken te geven zoals het fruit halen, de was wegbrengen, speelgoed opruimen, een boodschap overbrengen of elkaar helpen.

3.2.3 Zindelijk worden

Een apart punt van aandacht voor zelfredzaamheid is het zindelijk worden. In principe laten we het aan de ouders over om hier mee te beginnen, wel vragen we kinderen soms of ze mee willen naar de wc om te kijken (vanaf ongeveer 2 jaar). Als ze zelf willen, mogen ze op het potje of op de wc zitten. We vinden overleg met ouders hierover belangrijk om op één lijn te kunnen zitten. Verder willen wij zo min mogelijk dwang uitoefenen; het kind geeft zelf aan eraan toe te zijn, en geen punt maken van een ongelukje of een terugval. De relatief vaste tijden dat alle grote kinderen naar de wc gaan helpt mee om droog te blijven en het plassen als iets gewoons te zien. Soms kan het geven van een sticker stimulerend werken. Het is prettig als het zindelijk worden niet plaatsvindt in een voor het kind drukke periode: de tijd rond het Sinterklaasfeest of geboorte van

een broertje of zusje bijvoorbeeld. We vragen ouders in deze tijd de kinderen extra kleding mee te geven.

3.2.4 Motorische ontwikkeling (lichamelijke ontwikkeling)

Doordat een kind zijn hoofd optilt, doordat het rolt, kruipt, rent, springt, klautert en dingen optilt, oefent het zijn lijf, armen, benen, handen en voeten. Zo leert het dit steeds beter beheersen en het wordt steeds behendiger. Door iets op te rapen, te verven, plaatjes te kijken, naar je stem te luisteren en van alles in de mond te stoppen, oefent een kind zijn vingers, ogen, oren en mond. Dit alles raakt steeds beter op elkaar afgestemd. Een kind krijgt steeds meer controle over zijn lichaam.
De bijdrage van De Tweeling aan deze ontwikkeling bestaat vooral uit het zoveel mogelijk stimuleren. Dit wil zeggen dat we die activiteiten aanbieden waar het kind op dat moment behoefte aan heeft om verder te komen. De houding van de beroepskracht is zodanig uitnodigend dat kinderen gebruik maken van datgene wat ze aangeboden krijgen.
We stimuleren de ontwikkeling van de grove motoriek door het mogelijk maken en aanbieden van activiteiten zoals springen, dansen, glijden, rollen, kruipen en klimmen. We zien de kinderen gebruik maken van onder andere de grote speelkussens in de hal, het klimrek, het matras en de glijbaan om allerlei bewegingsparkoersen zelf te bouwen. Vooral buiten kunnen de kinderen fietsen, rennen, tegen de heuvel op klauteren en scheppen in de zandbak. We moedigen de kinderen aan in de ontwikkeling van de fijne motoriek door met hen te tekenen, verven, puzzelen, kleuren, plakken, kralen te rijgen etc. We stimuleren het kind in de ontwikkeling van het lichaamsbesef. Dit proberen we te bereiken door activiteiten als zindelijkheidstraining, zintuiglijk spel (muziekinstrumenten, zand en water, kleien, voelspellen), lichamelijk contact (knuffelen en stoeien), jezelf verzorgen (gezicht en handen wassen, billen afvegen).

Bij De Tweeling proberen we de kinderen te stimuleren tot deze activiteiten door:

- een uitnodigende houding
- baby's regelmatig op de grond of in een groter afgescheiden gedeelte te laten spelen
- een groot, gevarieerd aanbod van spelmateriaal, wat goed te zien is en meestal zelf te pakken is
- toekijkende kinderen uit te nodigen en te betrekken bij het spel
- te accepteren dat kinderen iets niet kunnen of willen

3.2.5 Cognitieve ontwikkeling

Doordat een kind kijkt, hoort, proeft, ruikt en voelt, ervaart het dingen heel verschillend. Het kind ervaart begrippen als groot en klein, licht en zwaar, veel en weinig, meer en minder, dichtbij en veraf. Het kind ervaart dat gebeurtenissen een vast patroon hebben. Het kind leert dat alles een naam heeft, dat er met woorden van alles wordt uitgedrukt. De beroepskrachten stimuleren de cognitieve ontwikkeling onder andere door aandacht te schenken aan:

- Taal- en spraakontwikkeling

Om de taalontwikkeling bij de kinderen die naar De Tweeling komen zoveel mogelijk te stimuleren, besteden de beroepskrachten hier veel aandacht aan. In de dagelijkse omgang met baby's praten de beroepskrachten veel met hen. Tijdens het verschonen worden alle handelingen benoemd en er worden versjes en liedjes gezongen. Er worden boekjes met de baby op schoot voorgelezen, waarin er veel aandacht is voor wat de baby zelf aanwijst of zegt. Bij de grotere kinderen is er veel aandacht voor taal. De beroepskracht praat met de kinderen, in tweegesprekken of aan tafel met elkaar. Er worden liedjes gezongen waarbij ook gebaren worden

gebruikt zodat jonge kinderen al snel mee kunnen doen. Er worden voorwerpen (verwijzers) gebruikt om een liedje te zingen: bijvoorbeeld een kastanje in het liedje "alle kastanjes vallen...".
We streven er naar iedere dag interactief voor te lezen. Er zijn boeken die kinderen in de leeshoek zelf mogen pakken om in te kijken en voorleesboeken die wat hoger op een plank staan. Deze boeken zijn met zorg uitgekozen, zodat belangrijke thema's voor kinderen, zoals zindelijk worden, opa en oma, bang zijn, slapen e.d. aanwezig zijn. Er worden boeken bij de bibliotheek gehaald om aan te sluiten bij thema's die op dat moment bij de kinderen leven en de kinderbibliotheek in de hal wordt met deze boeken aangevuld. We nodigen ouders/ verzorgers uit om interactief voor te komen lezen tijdens de nationale voorleesdagen, pedagogisch professionals lezen centraal voor tijdens de Kinderboekenweek.
We hebben aandacht voor de gesproken taal: we letten erop goed te articuleren, herhalen woorden soms of zeggen ze goed na en benoemen wat we aan het doen zijn (''ik verschoon nu je luier'). We laten de kinderen uitpraten en vullen geen woorden of zinnen in.
We proberen conflicten op te lossen met behulp van taal. Er wordt rekening gehouden met tweetaligheid. De beroepskrachten hebben een voorbeeldfunctie. We proberen geen verkleinwoorden te gebruiken en stimuleren 'normaal' taalgebruik (een auto heet geen toettoet maar wordt auto genoemd).

- Ruimtelijk inzicht
Door een verscheidenheid aan materialen als puzzels, blokken en duplo en ander constructiemateriaal worden de verstandelijke vaardigheden, waaronder het ruimtelijk inzicht, van kinderen getraind. Ook met buizen, kokers, viltjes, bakken in verschillende maten en ander (vaak kosteloos) bouwmateriaal mogen kinderen hun gang gaan. Dit wordt aangeboden aan tafel, in de bouwhoek of in de hal. We letten erop de bouwwerken van kinderen op waarde te schatten: we vragen wat er gemaakt is, we benoemen het niet als rommel die opgeruimd moet worden, we maken er vaak een foto en/of een tentoonstelling van en beschrijven het maakproces in het logboek. Voor kinderen van 2 tot 4 jaar die vragen om extra uitdaging hebben wij speciaal educatief, leerzaam speelgoed. Dit spelmateriaal daagt de peuters uit er zelfstandig of met een beroepskracht mee aan de slag te gaan en stimuleert de cognitieve ontwikkeling. Voorbeelden hiervan zijn gezelschapsspelletjes als lotto en memorie, moeilijkere puzzels en bambino loco.

3.2.6 Creatieve ontwikkeling
Creativiteit hebben kinderen van nature in zich, wij hoeven hen dit als volwassenen niet aan te leren. Sterker nog: wij leren van de kinderen en hun nog veel rijkere fantasie. Wel is het van groot belang dat wij als beroepskrachten hier de ruimte en de voorwaarden voor scheppen.

Op de groepen en bij het atelier beschikken wij over voldoende materialen om met de kinderen samen aan de slag te kunnen gaan. Deze activiteiten worden door de pedagogisch professional gedocumenteerd aan de hand van het werk van de kinderen, de foto's en/ of uitspraken of verhalen van kinderen. Daarbij gaat het uitdrukkelijk om de manier waarop iets is ontstaan en de reflectie van het kind zelf op een gemaakt object, niet alleen om het 'werkje' zelf! Dat betekent ook, dat wij de kinderen géén knutselwerkjes laten produceren omwille van het resultaat. Ook zal het werk van de kinderen vaak nog een tijd op De Tweeling blijven, zodat het kind hier verder mee door kan gaan en nieuwe ontdekkingen en inzichten opdoet. Dit doen we op verschillende manieren:

- Door het aanbieden van materialen die op verschillende manieren gebruikt kunnen worden en zo de fantasie prikkelen. We kiezen bijvoorbeeld voor klimkussens in verschillende vormen die kinderen naar wens ombouwen tot boot, klimparcours of hutje om je in te verstoppen.

Neutraal materiaal als lege bakjes met deksel, wc-rolletjes, lappen en grote buizen kan door de kinderen naar eigen inzicht onderzocht en gebruikt worden.

- Om kinderen op weg te helpen stellen we soms vragen over waar ze mee bezig zijn en doen zelf mee. Bij het kleien kan de beroepskracht van de klei de gladde kastanjes rollen die de kinderen die morgen buiten gevonden hebben. Ze vraagt dan aan de kinderen wat zij aan het maken zijn. We gaan in op de verhalen die ze er spontaan bij vertellen. Als de kinderen helemaal in hun spel opgaan, kan de beroepskracht zich terugtrekken.

- We laten kinderen kennismaken met een groot aantal verschillende materialen. Kinderen zijn hier heel open in en verven behalve op papier ook graag op bijvoorbeeld een doos, stokjes etc., met hun vingers of gewoon op tafel. Als er plak op tafel staat mogen kinderen uitproberen of je hier mee kunt verven. Uiteraard doen we wel voor, dat je met plak ook iets vast kunt plakken.

- We stimuleren de kinderen kleurpotloden en waskrijtjes te gebruiken en niet te vaak de viltstiften uit de kast te halen. Met een kleurpotlood of waskrijt kan je nuances maken door harder of zachter op de punt te drukken. Is het mogelijk nieuwe kleuren te ontdekken door verschillende kleuren over elkaar te gebruiken.

- Bij het creatief vormgeven proberen we de kinderen vrij te laten en geen "voorgeprogrammeerde" werkjes aan te bieden. Als er iets voorbereid is en een kind vult dit op geheel eigen wijze in (creatief!) dan vinden we dit prima.

- We bieden zelden een kleurplaat aan, omdat we waarde hechten aan de vorm die kinderen zelf kiezen om iets weer te geven. Dat wil niet zeggen dat we de kinderen geen voorbeelden tonen en begeleiden bij hun vormgeving. In de manier waarop dat kind dit wil doen mag het uit verschillende dingen kiezen. Als een beroepskracht net een boek heeft voorgelezen over een vos die een valkuil bouwt, dan willen sommige kinderen daarna wel over de valkuil tekenen. Een ander kind bouwt misschien liever een valkuil van de blokken, of houdt zich met een heel ander onderwerp bezig.

- We bieden materiaal uit de volwassen wereld aan zoals een serviesje, pannen, veger en blik, telefoon e.d. Hoe kinderen deze gebruiken mogen ze zelf weten als er maar op een zorgvuldige manier mee wordt omgegaan. Regelmatig loopt er een kind met een pan als hoed op zijn hoofd rond, of een kind heeft een houten blok als mobiele telefoon ingezet. Wij nemen dit serieus (maken er geen grapje over!) en gaan in dit spel mee.

- Het sensorisch spel komt aan bod door met zintuiglijke materialen te werken (denk aan zand, water, klei, het voelspel, de voelborden, muziekinstrumentjes en alle natuurelementen in de tuin). Door zelf te voelen, ruiken, luisteren, kijken en proeven worden alle zintuigen aangesproken.

- Door het documenteren van het (creatieve) spel van de kinderen door middel van foto’s en een verhaal in het logboek kunnen we zowel ouders als kinderen op de hoogte houden of herinneren aan wat er gedaan is. Het dient de kinderen en beroepskrachten als inspiratiebron.

3.2.7 Natuurbeleving op De Tweeling

Binnen De Tweeling is het beleven en mogen opdoen van ervaringen gedurende de dag belangrijk.
Toch een sprongetje in een plas met water of een poging wagen om op het tractorwiel te klimmen. Het vraagt moed en het doet beroep op je (motorische) vaardigheden. Dat het kind voelt dat zijn of haar laarzen vol lopen met water, maar ontzettend geniet van de ervaring. Of dat een baby, die met zijn of haar kleine handen kennismaakt met de natuur door te voelen aan gras, het misschien wel even proeft en hierin ondersteund wordt door de pedagogisch professional.

Bij De Tweeling kinderopvang spelen kinderen minstens één keer per dag buiten, in weer of geen weer. Natuurbeleving staat centraal, zowel binnen als buiten. We spreken van natuurbeleving wanneer de natuur op een speelse manier ervaren kan worden met alle zintuigen.

Kinderen worden geboren met nieuwsgierigheid naar de wereld om hen heen. Kinderen hebben aandacht en plezier voor zintuigelijke ervaringen. Een plek waar veel zintuigelijke ervaringen kunnen worden opgedaan is buiten. Zand dat gevoeld kan worden, bloemen waaraan geroken kan worden, fruit wat vrijwel direct geproefd kunnen worden en beestjes die gezien kunnen worden. Het prikkelen van de zintuigen heb je nodig voor een gezonde ontwikkeling.

Jonge kinderen zijn doeners. Ze leren door te ervaren, likken, proeven, ruiken, experimenteren en onderzoeken. De natuur heeft alles in zich aan indrukken en materiaal om kinderen te leren ontwikkelen. Kinderen kunnen spannende dingen beleven, zoals op en neer lopen op boomstammen.
De natuur zorgt voor ‘zachte’ prikkels voor kinderen. Zachte geluiden, verfijnde smaken en subtiele kleuren. Denk hierbij aan herfstkleuren van bladeren en de geur van gras. Dit maakt de natuur geschikt om de zintuigen te verfijnen en te ontwikkelen.

Natuurbeleving draagt onder andere bij aan:
- de brede ontwikkeling van kinderen;
- het welbevinden en het verwerken van stress;
- de motoriek, door het klimmen, klauteren en bijvoorbeeld volgen van een vlinder;
- de fantasie, denk aan kabouters die in paddenstoelen wonen en het maken van heksensoep;
- spel, met een continu veranderende omgeving voor continu nieuwe ideeën aan spel;
- sociaal-emotioneel, de natuur geeft zelfvertrouwen. Kinderen leren samenwerken, zoals het bedienen van de waterpomp. De ene pompt en de ander vangt het water op;
- de cognitie (het denken), hoe groeit een plantje en dit zaai- en oogstproces volgen;
- een goede gezondheid fysiek en mentaal en een sterke weerstand door het vele buitenspelen.

Groene kinderopvang en risicovol spel
Bij de Tweeling geven we ruimte aan kinderen. De ruimte om vies te worden, te bouwen en slopen. En daarbij eventuele risico’s te nemen. Bij groene kinderopvang komen risico’s kijken. Kinderen klimmen nou eenmaal graag en willen spelen met water of stenen. Daarom wordt er gewerkt met aanvaardbare risico’s. Kinderen mogen risico’s ondervinden. De pedagogisch professionals bewaken hierbij de veilige marges waarbinnen dit mag. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd, ervaring en mogelijkheden. Alle mogelijke risico’s worden zorgvuldig beschreven om zo te voldoen aan GGD-eisen.

Betrokkenheid van ouders en/of verzorgers
Als ouder en/of verzorger ben je verantwoordelijk voor de opvoeding van je kind. Op de opvang delen de pedagogisch professionals de opvoeding samen met ouders. Wat ouders en/of verzorgers en pedagogisch professionals gemeen hebben, is dat ze hetzelfde willen. Ze willen dat kinderen het fijn hebben, dat ze zich kunnen ontwikkelen en dat ze zich goed voelen. De pedagogisch professionals geven informatie over de visie en hoe zij omgaan met het groene aspect. Daarover samen communiceren is belangrijk. Het kind kan vies thuiskomen, risico's aangaan en noem maar op.

3.2.8 Muzikale ontwikkeling

Aan de muzikale creativiteit van de kinderen wordt veel aandacht besteed. Naast de dagelijks terugkerende liedjes, vooral bij tafelmomenten, gebruiken we ook muziekinstrumenten. Er zijn pedagogische medewerkers die regelmatig hun eigen muzikale talenten in zetten. We doen spelletjes en dansen op muziek. We hebben versjes die we vaak aan tafel met de kinderen opzeggen. Het is goed te merken dat zelfs de kinderen die nog niet meezingen, helemaal meedoen met de liedjes en versjes door hun aandachtige blik, de gebaren die sneller komen en het plezier dat zij hierin hebben.

3.2.9 V.V.E. op De Tweeling: NatuurTalent

In 2011 zijn wij op ons kinderdagverblijf gestart met het aanbieden van ons eigen Voor- en Vroegschoolse Educatie-programma "NatuurTalent", Hierbij leggen wij het verband tussen de doelen van de V.V.E. en de natuurbeleving binnen onze kinderopvang.

Wat is V.V.E.?
Voor- en Vroegschoolse Educatie betekent het aanbieden van een V.V.E.-programma. Alle V.V.E.-programma's richten zich op stimulering van de taalontwikkeling van jonge kinderen, de zogenaamde brede programma's omvatten daarnaast de cognitieve, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling. V.V.E. biedt doelgerichte, 'extra' stimulering om kinderen met een sterke basis aan de basisschool te laten beginnen, achterstanden worden zo vroeg mogelijk weggewerkt. Ook vindt er binnen de V.V.E. een goede overdracht naar de basisschool plaats om de leerlijn van kinderen door te laten lopen. Een V.V.E.-programma bestaat niet uit losse lesjes, maar is geïntegreerd bij alles wat er op het kinderdagverblijf gebeurt.

Met welk programma werken wij binnen De Tweeling?
De Tweeling heeft haar eigen V.V.E.-programma "NatuurTalent" ontwikkeld, gebaseerd op en geïntegreerd in onze visie en de dagelijkse omgang met de kinderen. Een belangrijk verschil met de gangbare V.V.E.-programma's is, dat wij uitgaan van het competente kind, dat zijn eigen bijzonderheden en vooral sterke kanten (talenten) heeft. Daar willen wij bij aansluiten, deze competenties verder versterken en daardoor de andere ontwikkelingsgebieden stimuleren. Ons brede programma beslaat de volgende ontwikkelingsgebieden:

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Taal- en spraakontwikkeling
- (Senso)motorische ontwikkeling
- Speel- en leerontwikkeling
- Cognitieve ontwikkeling
- Zelfredzaamheid

Wij werken kindvolgend, themagericht en stimuleren de natuurbeleving. Dat wil zeggen dat we stapsgewijs en doelgericht:

- Goed observeren en luisteren waar kinderen mee bezig zijn, waar hun interesses en hun competenties liggen.
- Door middel van vragen stellen en beeldmateriaal kinderen prikkelen na te denken wat ze willen weten en onderzoeken.
- Daarop doorgaan, zodat er een groter of kleiner thema uit ontstaat waarin de ontwikkelingsgebieden aan bod komen, maar altijd aangepast aan de aandacht, het ontwikkelingsniveau en de gemoedstoestand van het kind.
- Hierbij zoveel mogelijk gebruik maken van alle natuurlijke materialen en de natuur ontdekkingstuin die we tot onze beschikking hebben.
- Het atelier bewust in zetten om activiteiten aan te bieden aan kinderen die richting school gaan. De kinderen kunnen zich daar nog meer in bepaalde thema's verdiepen en is er ruimte om dit nog breder uit te werken.
- Regelmatig naar aanleiding van een thema een thema-kist inzetten. Het thema wordt echter wel afgestemd op de specifieke interesses en ontwikkelingsniveau van de kinderen van hun groep (zie uitgewerkt voorbeeld).
- In de vaste kinderbibliotheek in de hal boeken plaatsen naar aanleiding van het seizoen waarbij ook een ingerichte verteltafel bij wordt aangeboden.
- Tijdens een thema regelmatig met de kinderen terug te kijken op de activiteiten. Hierbij wordt onder andere gebruik gemaakt van de talentenkast en het logboek waarin elke dag gefotografeerd en geschreven wordt wat er is gedaan, gebeurt en gezegd.
- Ouders betrekken door middel van het dagelijks tentoonstellen van het logboek met foto's en verhalen, de overdracht met de pedagogisch professional en de eventuele werkjes. De aankleding in de groep (de themahoeken, de talentenkast) zorgt voor betrokkenheid van ouders bij de thema's op het kinderdagverblijf. Soms wordt ouders gevraagd of zij nog foto's of materialen hebben die binnen een thema passen.

Een voorbeeld hoe het thema natuur ontstaat en wordt uitgewerkt aan de hand van V.V.E.

NatuurTalent activiteiten:
Een groepje peuters heeft bijen ontdekt in de tuin. De pedagogisch/ atelier- medewerker maakt foto's van de kinderen die naar de bijen kijken en van de bijen zelf. Er worden boekjes, foto's en filmpjes verzameld en er ontstaat een gesprek. Hoe ziet een bij eruit? (*taal- en spraakontwikkeling*). De kinderen tonen interesse en stellen vragen. "Wat is het verschil tussen een wesp en een bij? Hoe maakt een bij honing?" *(cognitieve ontwikkeling)* Daarna gaan de kinderen naar binnen om honing te proeven (*sensomotorische ontwikkeling)*. De medewerkers brainstormen over het uitdiepen van dit thema. Ze richten een natuur themahoek in met bijvoorbeeld: kriebelbeestjes, loeppotjes, een zandtafel, verkleedkleren, enz. Ze bedenken verschillende activiteiten om alle ontwikkelingsgebieden aan bod te laten komen, bijvoorbeeld een bijendans (*motorische ontwikkeling)* een spelletje om de insecten te sorteren (*speel- en leerontwikkeling*) en met bijenwas kaarsen maken. (*sensomotorische ontwikkeling*) De medewerker speelt vervolgens steeds opnieuw in op de interesse van de kinderen. Hebben ze bijvoorbeeld een dode bij gevonden? Dan zorgt de medewerker voor een loeppotje en mogen alle kinderen om de beurt kijken *(sociaal emotionele ontwikkeling)* De medewerkers zijn zich steeds bewust van het ontwikkelingsgebied wat ze stimuleren met een bepaalde activiteit. Daar ligt dan de focus op. Zolang de kinderen geboeid blijven door het onderwerp zal het thema aan worden gehouden. Zo kan het gebeuren dat een kind bij bijenwas denkt aan de was die in de wasmachine

zit. Als de kinderen hier geboeid door raken kan er zo een nieuw thema ontstaan, bijvoorbeeld ‘schoon en vies’ En dan begint het proces weer van voor af aan.

3.2.10 Pedagogisch documenteren

Binnen de Tweeling gebruiken we pedagogisch documenteren als methode om te luisteren, te vertragen en om in gesprek te gaan met kinderen. Pedagogisch documenteren is een begrip dat vele lagen dekt. Heel eenvoudig in essentie, minder eenvoudig in woorden te vatten. Net omdat het de verbale communicatie overstijgt. Dagelijks documenteren we middels foto’s, citaten, tekeningen. Momenten waarop de kinderen iets ontdekken, geboeid zijn in wat er in hun omgeving gebeurt of voor het eerst iets uit proberen. Door deze middelen in te zetten, proberen de pedagogisch professionals dichter bij de ‘honderd talen van kinderen’ te komen, een van leidende principes van de Reggio Emilia- pedagogiek.

We vinden het belangrijk om dagelijks pedagogische waardevolle momenten te documenteren. Dit zijn alle momenten waarop kinderen iets ontdekken, geboeid zijn door iets wat er in hun omgeving gebeurt of iets voor het eerst uitproberen. Door ervaringen op te doen ontwikkelt het kind zich verder. We maken foto’s van deze momenten en iedere groep legt dit vast in een documentatieboek. Foto’s worden onder andere ook gebruikt in de fotohoeken, activiteiten voor op de groep en tentoonstellingen voor ouders en kinderen. Om ouders mee te nemen de wondere wereld van het jonge kind gaan wij starten met wanddocumentatie- een ‘Living Wall’. Hierin kunnen ouders documentatie terugvinden van de gehele Tweeling. Op deze wijze worden ouders uitgenodigd om mee te verwonderen en te denken en te doen.

Doelstelling pedagogisch documenteren binnen De Tweeling

- Beter kijken en luisteren naar kinderen

Door het maken van foto’s zijn de pedagogisch professionals gedwongen de kinderen intensiever te observeren. Hierdoor zien en horen zij veel duidelijker waar de kinderen mee bezig zijn. Zij signaleren interessegebieden van kinderen en zien waar het kind zich bevindt in de ontwikkeling. De pedagogisch professionals kunnen hier dan op in spelen door een passend aanbod aan activiteiten en spelmateriaal.

- Een uitgebreide overdracht naar ouders

Wij willen ouders meer bieden naast de dagelijkse informatie hoe een kind gegeten en geslapen heeft. Omdat de pedagogisch professionals goed observeren en hun bevindingen op beeld vastleggen, weten zij veel belevingsmomenten te vertellen. Waar is het kind deze dag mee bezig geweest en welke ontwikkeling is hierbij gezien.

- Reflecteren met de kinderen

Kinderen, ook al zijn ze nog zo klein, leren van het terugkijken op de dag. Door beeldmateriaal te gebruiken zien zij wat ze die dag hebben gedaan en herinneren zich hoe ze dat vonden. Pedagogisch professionals praten met hen over de beelden en benoemen samen met de kinderen hoe het was die dag. Dit stimuleert kinderen emoties, gevoelens en gedachten te benoemen en te verwerken.

Door de ervaringen van kinderen te verzamelen, te analyseren en in samenspraak met anderen te interpreteren, geven we er een betekenis aan. Belangrijk is dat het proces van betekenisvol is en de pedagogische aanpak stuurt. Dit is het verschil tussen zomaar foto’s maken die het dag verloop van de opvang weergeven. Dit is voor ons een reden dat we niet zomaar leuke/ gezellige foto’s maken of gebruik maken van foto’s in de ouderapp. Het documenteren is voor ons een uitnodiging om nog beter te kijken en luisteren naar het kind en hierover in gesprek te gaan met ouders en met elkaar.

3.2.11 Ontwikkelingsgericht werken

Alle pedagogisch professionals hebben tijdens hun opleiding geleerd, hoe de ontwikkeling van kinderen tussen de nul en de vier jaar verloopt. Ook hebben zij ervaring opgedaan hoe zij kinderen individueel en in groepen kunnen observeren. Door middel van trainingen en/of workshops tijdens thema-avonden worden zij regelmatig bijgeschoold over het signaleren van bijzonderheden in het gedrag, de ontwikkeling of het welzijn van de kinderen.

Bij ontwikkelingsgericht werken hoort een goede observatie van de ontwikkeling van het kind op verschillende ontwikkelingsterreinen. Met het inzicht wat hiermee opgedaan wordt, kan worden afgestemd hoe kinderen het beste begeleid en gestimuleerd kunnen worden in hun ontwikkeling. Elk jaar wordt voor ieder kind dat De Tweeling bezoekt de observatie-lijst Vroege Vogel Ontwikkeling 0-4 ingevuld aan de hand van meerdere observaties. Deze lijst beslaat de ontwikkelingsgebieden sociaal-emotionele, taal- en spraak, sensomotorische, speel- en leer, cognitieve- ontwikkeling en zelfredzaamheid. Ook komt op deze lijst NatuurTalent terug aan de hand van karaktereigenschappen en talenten van het kind.

3.2.12 Kinderen met opvallend gedrag

Als de ontwikkeling van een kind in onze ogen stagneert, of anderszins niet verloopt zoals dat te verwachten zou zijn, volgen wij het ‘protocol kinderen met opvallend gedrag’. Hierin staat een stappenplan beschreven, hoe en wanneer de beroepskrachten moeten handelen.

De eerste stap is het gesprek met de ouders. Dat gebeurt aan de hand van de dagelijkse waarnemingen van de pedagogisch professionals en de ingevulde observatie-lijst V.V.O. 0-4 jaar. De beroepskracht maakt samen met de ouders afspraken hoe zij het kind zullen benaderen en wat de ouders hierin kunnen doen, bijvoorbeeld door te laten controleren of een kind goed hoort. Er wordt meestal direct afgesproken na enige tijd een tweede gesprek te houden om te evalueren hoe het met het kind gaat, om met elkaar af te stemmen eventueel de aanpak te wijzigen of om af te wachten of het kind spontaan vooruitgaat in zijn ontwikkeling. De pedagogisch coach kan, in overleg met ouders, worden gevraagd om mee te observeren.

Er bestaat de mogelijkheid, dat de beroepskracht voorstelt contact op te nemen met onze zorgcoördinator van buurtteams die aan de G.G.D. verbonden is. Ouders kunnen natuurlijk zelf uw twijfels en vragen hebben over de ontwikkeling van uw kind. De pedagogisch professional helpt dan om de juiste hulp te vinden.

We vinden dat onze verantwoordelijkheid niet ophoudt bij het praten met ouders over onze twijfels over het welzijn van een kind: Als ouders niets ondernemen in een onzes inziens zeer zorgelijke situatie kunnen we besluiten om zelf deskundig advies in te winnen. Dit wordt echter nooit gedaan zonder daar de ouders van op de hoogte te stellen.

Kinderen waarvan bekend is dat zij gedrags- of ontwikkelingsproblemen hebben, zijn welkom op De Tweeling. Wel zal er in goed overleg gekeken worden of het voor beroepskrachten en kind haalbaar is om het gezamenlijke gewenste doel te bereiken.

3.2.13 Kinderen met een beperking

Ook voor het werken met kinderen met een beperking stelt De Tweeling zich open. Het maakt daarbij niet uit wat de aard van de beperking is. Samen met ouders en eventuele behandelaars van het kind kan bepaald worden of een kind op ons dagverblijf op zijn plek kan zijn en zijn

ontwikkelingsmogelijkheden voldoende gewaarborgd kunnen worden. Hiervoor kan deskundige begeleiding van de beroepskrachten of het gebruik van speciaal materiaal noodzakelijk zijn. Wel moet gesteld worden dat wij het accent leggen op de gewone opvang, wij werken niet met behandelingsplannen en zijn geen therapeuten.
Voor zowel het kind met een beperking als de andere kinderen kan deze integratie een meerwaarde betekenen: de omgang met leeftijdsgenootjes uit de buurt, het leren dat niet alle kinderen hetzelfde zijn en dat anders-zijn niet gek of slecht is. Dit is een belangrijk aspect van onze basisfilosofie die we aan de kinderen willen overdragen.

3.2.14 De overgang naar de basisschool

Door de geboden activiteiten op de groepen en bij het atelier worden de kinderen flink gestimuleerd in hun ontwikkeling en raken vertrouwd met schoolse activiteiten. Ook is goed te zien waar een kind in zijn ontwikkeling staat en aan welke gebieden er eventueel extra aandacht of uitdaging besteed moet worden.

Drie maanden voor het kind vier jaar wordt, krijgen de ouders het Nijmeegse Alle Kinderen In Beeld (A.K.I.B.) formulier digitaal toegestuurd om het deel voor de ouders/ verzorgers in te vullen. Na een week sturen zij dit terug en vullen de beroepskracht en de ateliermedewerker hun deel in. Vervolgens wordt de A.K.I.B. in een exitgesprek met de ouders besproken en sturen wij dit formulier (met toestemming van ouders) digitaal naar ouders en naar de basisschool van het kind. Mocht de basisschool hier inhoudelijk nog vragen over hebben dan kunnen zij contact met ons opnemen.

Voor een kind vier wordt mag het al een paar keer op de basisschool gaan wennen. De beroepskrachten praten hier met het kind over en de laatste keer dat het kind op De Tweeling is wordt het tranenfeest gevierd. Het kind mag trakteren en wordt daarna samen met zijn ouder(s) uitgezwaaid door alle kinderen en de beroepskrachten van zijn of haar groep.

3.3 Het bevorderen van sociale competentie (omgaan met en het aangaan van relaties met andere kinderen)

Door de omgang met andere kinderen ontwikkelt een kind een beeld over zijn eigen ik. Het ontwikkelt veel of weinig zelfvertrouwen. Met vertrouwde personen ontwikkelt een kind een hechte band. Het kind leert ruzie maken, conflicten op te lossen, op te komen voor zichzelf en rekening te houden met anderen. Het leert lief te zijn voor anderen, oog te hebben voor anderen, verschillende gevoelens zoals boosheid, blijheid, verdriet en teleurstelling te herkennen en ermee om te gaan.

We bieden een veilige vertrouwde plek, waar ze naast uitdaging ook rust kunnen vinden. We vinden dat kinderen bij De Tweeling de kans moeten krijgen om zich te hechten aan diegenen die met ze omgaan. Om deze reden werken we met verticale groepen. De kinderen verblijven geruime tijd op dezelfde groep en kunnen zich optimaal hechten aan vaste beroepskrachten en andere kinderen. We streven naar continuïteit in de groepssamenstelling.

Kinderen gaan zichzelf ervaren in relaties tot anderen, ontdekken dat hun gedrag consequenties heeft voor anderen. Kinderen krijgen de kans om te ontdekken hoeveel plezier je in de omgang met anderen kunt hebben.

We geven kinderen emotionele ruimte. We gaan in op emoties als blijheid, woede en verdriet. Een kind mag uithuilen en we nemen het dan vaak op schoot en/ of we blijven in het zicht als het kind later pas getroost wil worden. Een kind mag stampvoeten van boosheid en we benoemen dat dan ook. Soms kan er iets niet zoals jij dat wil en ik snap 'dat je daar boos over bent." Er is aandacht voor angst, onverschilligheid, nieuwsgierigheid, eigenwijsheid. We geven aandacht aan lichamelijk contact, knuffelen en verzorgen.

De aandacht voor de seksuele ontwikkeling vloeit hieruit voort. We laten kinderen merken dat het fijn kan zijn een knuffel te krijgen of geven. Daarbij houden de medewerkers zich uiteraard aan de Gedragscode van De Tweeling en doen we niets wat het kind niet prettig vindt. Het mag zelf bepalen wat zijn grenzen zijn, wanneer het op schoot wil of daar juist geen zin in heeft. Als kinderen ontdekken dat jongens en meisjes er verschillend uit zien en "doktertje spelen" vinden we dit prima, zo lang zij daarbij elkaar geen pijn doen en het voor de betrokken kinderen leuk blijft. We zeggen wel, dat de jonge "patiënten" hun onderbroek aan moeten houden in verband met de hygiëne en de thermometer alleen over de kleding heen gebruikt mag worden. Bij opvallend seksueel gedrag van een kind kunnen we wel besluiten dit in de gaten te houden.

We willen de kinderen de mogelijkheid bieden tot het aangaan van relaties. Naast het vinden van je eigen ik is dit een van de meest wezenlijke aspecten van het mens zijn: een relatie kunnen hebben met een ander. We vinden het bij De Tweeling belangrijk dat kinderen ontdekken dat het leuk is om met anderen om te gaan, dat je met anderen dingen kunt beleven die je in je eentje of in een klein gezin niet kunt. We bereiken dit door het organiseren van gezamenlijke activiteiten als gezelschapsspelletjes, samen spelen, samen zingen, samen eten, samen slapen, samen delen en samen vieren. Verder geven we kinderen het gevoel dat we bij elkaar horen en dat dit fijn kan zijn. Bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan begroeten en afscheid nemen. Door het zingen van liedjes waarin namen van de kinderen zijn verwerkt. We stimuleren vriendschappen tussen kinderen. Niet alleen samen spelen, maar ook samen conflicten oplossen of samen een klus klaren hoort hierbij. Voor baby's (tot een jaar) geldt dat ze zoveel mogelijk een eigen, vaste verzorgster krijgen. Regelmatig betrekken wij de oudere kinderen bij de verzorging van een jonger kind. Belangrijk is dat wij het goede voorbeeld geven in onze omgang met de kinderen, elkaar, en de ouders van de kinderen.

3.4 De socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden

Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van kinderen een continue rol. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen, dingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Een waarde is bijvoorbeeld het idee dat het belangrijk is dat kinderen dankjewel zeggen. Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden: ze veranderen in de loop van de tijd en ze variëren van samenleving tot samenleving. Ook kunnen mannen en vrouwen verschillende waarden en normen hebben. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften hoe mensen zich behoren te gedragen.

Beroepskrachten van De Tweeling geven net als ouders hun normen en waarden door aan de kinderen. Zij kunnen zowel verbaal als non-verbaal laten weten welk gedrag zij goed- of afkeuren. Ze functioneren als voorbeeld door zelf te laten zien welk gedrag gewenst is, waarbij rekening wordt gehouden met de Gedragscode van De Tweeling. Normen en waarden die wij belangrijk vinden zijn onder andere:

- Luisteren naar de ander, elkaar uit laten praten
- Elkaar geen pijn doen
- Het weer goed maken met een ander als je iets vervelends hebt gedaan door bijvoorbeeld sorry te zeggen
- Elkaar helpen, bijvoorbeeld met de jas dichtmaken
- Vragen als je iets wilt hebben
- Opruimen na het spelen
- Tafelmanieren, bijvoorbeeld aan tafel blijven zitten tijdens het eten

Voor de beroepskrachten geldt dat ze soms in verschillende rollen moeten functioneren. Zoals de stimulerende, de troostende, de belonende, de ondersteunende, de strenge en de vriendelijke opvoedingsrol.
Bij De Tweeling draag je dagelijks waarden en normen over aan de kinderen in de groep. Dit gebeurt tijdens de normale dagelijkse dingen. Centraal staat daarbij voor ons: respect voor jezelf, de ander en de omgeving.
Het opvoedingsklimaat in een kinderdagverblijf, dus ook bij De Tweeling, moet aan een aantal voorwaarden voldoen willen kinderen zich deze normen en waarden eigen maken:

3.4.1 Ontdekken van verschillen en overeenkomsten tussen mensen en situaties

De kinderen die bij De Tweeling komen zijn allemaal verschillend, ze brengen stuk voor stuk hun eigen 'geschiedenis' mee. Ze merken dat er andere volwassenen bestaan dan papa en mama, en dat die soms heel anders reageren op bepaald gedrag. Ze zien hoe andere ouders met hun kinderen omgaan en dat het ene kind wel huilt bij het afscheid en het andere niet. Ze zien dat er stille, rustige mensen bestaan en hele drukke mensen. Dat er jongens zijn en meisjes, kinderen met andere huids- of haarkleur. Dat je met sommige kinderen fijn kunt spelen en met andere niet. In sommige gevallen echter verschilt de achtergrond van een kind sterk van hoe wij het bij De Tweeling gewend zijn: als thuis een andere taal gesproken wordt, andere voedingsgewoonten, een ander dag ritme, andere waarden en normen worden gehanteerd. Dit is vaak het geval bij kinderen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond. Maar ook bij kinderen die wel 'Nederlands' worden opgevoed zien we soms grote verschillen, bijvoorbeeld wat betreft voedingsgewoonten (bijv. veel zoet eten). Hoe gaan we om met die verschillen?
Een beroepskracht probeert elk kind te accepteren zoals het is. Als blijkt dat een beroepskracht moeite heeft met bepaalde gedragingen van een kind, wordt dit met de collega's besproken. We zijn geïnteresseerd in de thuissituatie van het kind. Met kinderen die een andere taal spreken dan Nederlands, maken we extra veel gebruik van lichaamstaal en gebarentaal. Een kind dat zich onwennig voelt, nemen we vaak bij ons (als het dat toestaat en wil). Tegelijkertijd benoemen we zoveel mogelijk. Meestal leren kinderen heel snel Nederlands. We gebruiken voor het kind belangrijke woorden (en gebaren) in de taal die het kind thuis spreekt, bijvoorbeeld 'slapen', 'eten', ‘spelen’.
We zorgen voor de aanwezigheid van voor het kind herkenbare elementen. Bepaalde elementen kunnen we terug laten komen met behulp van de ouders. Een vaste knuffel, doekje en/of speen een kind helpen zich veilig te voelen. We kunnen de ouders vragen het kind een klein fotoboekje mee te geven, waarin voor het kind belangrijke personen of dingen zijn afgebeeld. We kunnen ouders vragen naar muziek waar thuis naar geluisterd wordt.
We proberen onze regels met betrekking tot voeding soepel te hanteren en zo het kind rustig aan de nieuwe regels bij De Tweeling te laten wennen. De situatie moet voorspelbaar zijn voor het kind. Dit geldt voor alle kinderen, maar in nog sterkere mate voor kinderen waar zijn thuissituatie erg afwijkt van die van De Tweeling. Voorspelbaarheid bereiken we door een vaste dagindeling en door steeds te vertellen wat we gaan doen.

Behalve dat we rekening houden met verschillende culturele achtergronden willen we alle kinderen laten kennismaken met andere culturen, zodat ze daar niet vreemd tegenover staan. Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren om respect te hebben voor een ander, om een ander in zijn waarde te laten. Dit principe geldt voor iedereen, dus ook voor mensen die 'anders' zijn. Dit principe is geïntegreerd in ons totale werk. Op deze basis proberen wij met de kinderen, met de ouders en met elkaar om te gaan. Wij willen deze houding graag overdragen naar de kinderen.
Door middel van intercultureel materiaal geven we aandacht aan de verscheidenheid tussen mensen, hun omgeving, hun gewoonten, hun gebruiksvoorwerpen en hun voedsel. We werken met foto's van kinderen uit andere landen en poppen met verschillende huids- en haarkleuren. We kijken in en lezen voor uit boeken waarin kinderen uit een andere cultuur of met een andere huidskleur een hoofdrol spelen. In de verkleedkist hebben we kleding en hoeden uit verschillende windstreken. We luisteren naar niet-westerse muziek. Al dit materiaal heeft geen aparte plaats, maar is onderdeel van het gehele aanbod aan spelmateriaal.
Kinderen merken deze verschillen tussen mensen op. Wij merken dit doordat ze hier opmerkingen over maken of doordat ze hier vragen over stellen ('Waarom heb ik een andere huidskleur?'). Deze verschillen tussen mensen zijn voor de kinderen gewoon: opvallende kenmerken worden opgemerkt, zonder dat daar een waarde aan wordt toegekend. Wij streven ernaar dat het voor de kinderen vanzelfsprekend blijft dat mensen heel verschillend kunnen zijn. Daarnaast streven we ook bij ons personeelsbestand naar een verscheidenheid aan mensen.

3.4.2 Jongens en meisjes

Wij zijn er ons bewust van dat jonge kinderen veel meer met vrouwen dan met mannen in aanraking komen op het kinderdagverblijf. Daarom staan wij open voor meer mannelijke pedagogisch professionals op de groepen.
Uit onderzoek is gebleken dat vrouwen, eerder dan mannen, gedrag bij kinderen als ‘druk’ of ‘destructief’ interpreteren. Vanuit ons veelal vrouwelijke referentiekader vinden we het daarom belangrijk om ons te realiseren dat we positief met ‘druk’ gedrag kunnen omgaan; door naar behoefte verschillende bewegingsactiviteiten aan te bieden. Door het ‘slopen van materiaal’ te zien als het onderzoeken van en het experimenteren met de onderdelen, is hier meer draagvlak en passend materiaal voor.

Omdat kinderen heel gevoelig zijn voor voorbeelden proberen wij roldoorbrekend te werken: er is dus voor jongens én meisjes ruimte om buiten te schreeuwen, af en toe te stoeien en voor bewegingsspelletjes om hun energie kwijt te kunnen. Zo moedigen we meisjes aan bij het onderzoeken van materiaal, het willen winnen of het tonen van initiatief en durf en wordt sociaal en zorgzaam gedrag bij jongens benoemd en gewaardeerd. Verder geldt dat al het speelgoed voor jongens en meisjes is bedoeld: we vinden het prima als een jongen zich als prinses verkleedt en een meisje ridder speelt.

Daarnaast is er ruimte voor verschillen: uit onderzoek is gebleken, dat de meeste jongens in vergelijking met meisjes van dezelfde leeftijd nog minder talig zijn ingesteld. Daarom proberen onze pedagogisch professionals er rekening mee te houden dat zij hun boodschap aan jongens soms korter en bondiger moeten formuleren. Ook zullen de pedagogisch professionals gedrag dat niet in de situatie past neutraal benoemen en een alternatief geven in plaats van veelvuldig ‘nee’ te moeten zeggen: ‘Hé, je mag daar niet op klimmen!’ klinkt anders dan ‘Je klimt nu op het hek. Ga maar in de klimboom klimmen.’ Soms zullen we bewust een situatie even aankijken omdat eigen ervaringen opdoen af en toe zinvoller is dan waarschuwen.

3.4.3 Laten ervaren dat mensen samenleven en samen verantwoordelijk zijn.

We willen de kinderen leren omgaan met anderen en de omgeving, met respect en verantwoordelijkheid voor elkaar. We doen dit door de kinderen elkaar te laten helpen, iets voor een ander te laten doen: Samen opruimen waar ze mee gespeeld hebben, kinderen te leren rekening houden met elkaar. We leren de kinderen bijvoorbeeld dat ze op hun beurt moeten wachten als ze beiden met iets willen spelen, dat ze voorzichtig om gaan met een kruipend kind. We proberen ze te leren wat bepaald gedrag betekent: dat 'het bijvoorbeeld niet leuk is als je geplaagd wordt. Kinderen worden aangemoedigd zelf tegen een ander kind te zeggen wanneer ze iets niet (meer) prettig vinden. We betrekken de kinderen bij alles wat bloeit en groeit. We vinden het bij De Tweeling belangrijk om te laten zien dat je het fijn met elkaar kunt hebben en dat ieder daar op zijn eigen wijze aan kan bijdragen.

3.4.4 Grenzen stellen

Een kind leert tientallen gewoonten en regels, zowel thuis als op het dagverblijf. Eerst handen wassen, dan aan tafel. Regels kun je zien als 'spelregels': hoe gaat het hier? Als je de spelregels kent, weet je hoe je je moet gedragen, heb je houvast. Regels bieden een kind ordening, duidelijkheid, continuïteit en dus veiligheid. Ze zijn nuttig, zowel voor het individu als voor de groep als geheel. Een regel moet wel zinnig en haalbaar zijn.
Regels kunnen betrekking hebben op:

- Veiligheid en/of hygiëne, zoals niet gooien met speelgoed (anders doe je een ander pijn, of het speelgoed gaat stuk).
- Onze waarden en normen over de omgang met elkaar of met materiaal, zoals

- een ander niet slaan, niet schelden etc. (een ander geen pijn doen, in zijn waarde laten).
- als je klaar bent met puzzelen, ruim je de puzzel op (anders raken er misschien stukjes kwijt en kan een ander er niet meer mee spelen).

Een voorbeeld van de regels op De Tweeling zijn de regels aan tafel. Deze worden gehanteerd om te zorgen dat kinderen voldoende voeding binnen krijgen en de maaltijd een rustmoment op de dag kan zijn. Ze kunnen afwijken van wat een kind thuis gewend is, maar door ze elke keer weer te herhalen (en eventueel kort uit te leggen) weten de kinderen waar ze aan toe zijn. Deze regels zijn:

- Alle kinderen komen aan tafel en blijven aan tafel zitten tot iedereen klaar is met eten/ drinken (tenzij een kind wat mag uitdelen, naar de wc moet, ziek is etc.) Er komt geen speelgoed op tafel tijdens het eten/ drinken.
- Het kan zijn, dat een kind iets van de maaltijd niet lekker vindt. Dan wordt voorgesteld, dat hij of zij er één ingrediënt uit mag halen wat je niet lekker vindt. We roeren de groente pasta of rijst door elkaar om te stimuleren dat kinderen groenten en granen eten. We stimuleren wel, maar dwingen het niet.
- Alle kinderen krijgen yoghurt of een zelf meegenomen vervanger daarvan (bv. bij allergieën) aangeboden na de maaltijd, ongeacht of zij gegeten hebben. Dit wordt niet als beloning ingezet, maar zorgt er wel voor, dat als een kind onverhoopt niets gegeten heeft, het niet met een lege maag naar bed hoeft.

3.4.5 Regels overschrijden

Regels kunnen worden overtreden. Dit biedt een kind de kans te experimenteren met grenzen van anderen; wat kan (wanneer) wel, wat kan niet. Wat vinden ze prima (als ik een mooie tekening maak op een vel papier), wat vinden ze minder leuk (als ik een mooie tekening maak op de muur).

Het overtreden van regels kan door een kind ook gebruikt worden om onvrede te laten blijken of om aandacht te trekken.
Uit ervaring blijkt dat bij te veel regels de kinderen bewust of onbewust telkens regels overtreden. Een beroepskracht wordt een politieagent, die de kinderen blijft corrigeren. Kinderen krijgen geen kans te experimenteren, waardoor hun initiatief afneemt. Het resultaat is een heel onrustige en vervelende sfeer in de groep. Wij proberen hierin een goede weg te vinden met niet te veel, maar wel duidelijke en consequent geldende regels. Als ouders en beroepskrachten op hetzelfde spoor zitten, kunnen ze elkaar positief beïnvloeden. Daarom vinden we het belangrijk dat beroepskrachten en ouders overleggen over de manier van omgaan met een kind.
Voor ons begint het omgaan met kinderen die het hierboven genoemde gedrag vertonen met het voorkomen ervan. We besteden liever aandacht en tijd aan het stimuleren van gewenst gedrag dan aan het afleren van ongewenst gedrag. Vanaf het begin worden de kinderen betrokken bij de regels in de groep. Ook jonge kinderen doen daaraan mee. We leggen telkens (kort) uit waarom bepaalde regels bestaan. We geven we het kind een alternatief of bedenken dit samen met het kind. We proberen vooral oog te hebben en te houden voor de momenten waarin kinderen zich gewenst gedragen en vertellen ze dat ze het goed hebben opgelost.
Ouders worden op de hoogte gesteld als een kind vaker de regels overschrijdt en hoe de beroepskracht hierop heeft gereageerd. Samen met de ouders wordt bekeken of alles naar tevredenheid is opgelost.

4 Het verzorgen van kinderen

Het zorgen voor kinderen beslaat een groot deel van de dagelijkse werkzaamheden op De Tweeling. De aard van het zorgen heeft in belangrijke mate te maken met de leeftijd van de kinderen. Voeding en maaltijden, verschonen, wassen en zorg dragen voor hygiëne nemen veel tijd en aandacht in beslag. Wij gaan daar op de volgende manier mee om:

4.1 Zorgdragen voor gezondheid

4.1.1 Biologische voeding

De gezondheid van de kinderen is een belangrijk aandachtspunt. We proberen zo gezond en biologisch mogelijk te eten en drinken. We eten vegetarisch en de warme maaltijd is zelfs veganistisch. Dit doen we om geen rekening te hoeven houden met lactose-intolerantie en/ of koemelkallergie. Dit is één van onze bijdragen aan een duurzamere wereld omdat de bio-industrie slecht is voor het milieu.

Onze ervaring leert, dat kinderen veel energie verbruiken tijdens het binnen- en buitenspelen op ons kinderdagverblijf. Daarom is het voor veel ouders prettig, 's avonds de kinderen direct een boterham te kunnen geven en zo de avondspits rustiger te laten verlopen. Wat de voedingswaarden betreft, is het echter geen probleem de kinderen tweemaal warm te laten eten per dag voor ouders die dit wensen. Een bijkomstig voordeel is, dat veel kinderen beter eten als zij met andere kinderen samen aan tafel zitten.

- Hoe worden de maaltijden bereid en zijn deze volwaardig?
De maaltijden worden op De Tweeling elke ochtend vers gekookt en bestaan onder andere uit seizoengroente, peulvruchten en volkoren granen. Af en toe maken we gebruik van biologische diepvriesgroenten. De gebruikte producten zijn zo goed als 100% natuurlijk en biologisch zonder chemische toevoegingen of bindmiddelen. De maaltijden voldoen aan het *Hygiëneprotocol voor kleine instellingen* van de G.G.D. en de *Schijf van Vijf* van het Voedingscentrum.

Na de warme maaltijd bieden we de kinderen altijd biologische volle yoghurt aan. Kinderen die weinig gegeten hebben, hoeven dan niet met een lege maag naar bed.

- Vanaf welke leeftijd mogen kinderen mee-eten?
Baby's vanaf negen maanden mogen de warme maaltijd op De Tweeling mee-eten. In overleg met de ouders kunnen we dit ook eerder aanbieden. Tot negen maanden kunnen we baby's een eigen meegebracht hapje of potje geven.

- Zijn de maaltijden gepureerd?
Wij pureren de voeding alleen voor heel jonge kinderen die nog niet kunnen kauwen. We proberen de Rapley-methode te hanteren zodat er herkenbare stukken om af te happen in de voeding zit. Ook raspen of prakken we de voeding als een kind nog moeite heeft met de grotere stukken. Een volgende stap is dat de voeding niet langer klein gemaakt wordt, maar 'gewoon'- in grotere stukken – wordt aangeboden. De voeding toont grotendeels de natuurlijke kleuren van alle ingrediënten en is daarom erg kleurrijk. De groenten en peulvruchten worden in de verticale groepen apart van de rijst, aardappel en pasta aangeboden. De kinderen herkennen zo wat erin zit.

- Mijn kind heeft een allergie. Kan het toch mee-eten?
We hebben ruime ervaring in de omgang met kinderen die een allergie of intolerantie hebben. Alle maaltijden en knabbels zijn notenvrij. Verder houden we rekening met de andere meest

voorkomende allergieën: koemelk (lactose-intolerantie), ei, soja en sesam. Ook bij een fructose intolerantie en coeliakie (overgevoeligheid voor gluten) kunnen we in overleg bekijken wat er wel en niet aangeboden mag worden.
In de keuken hangt een overzicht met kinderen die allergisch of overgevoelig zijn voor bepaalde voedingsmiddelen zodat de kok daar rekening mee kan houden. Elke dag worden de ingrediënten van de aangeboden maaltijd naast de voordeur in het halletje vermeld.

Voor kinderen met een koemelkallergie, vragen we ouders een alternatief mee te geven voor het toetje, zoals geitenyoghurt, rijstevla of soja vla.

- Wat wordt er aan tussendoortjes aangeboden?
Naast de warme lunch, hebben we rond 9.30 en 15.30 een gezamenlijk tafelmoment met fruit, tomaat, paprika en/ of komkommer, kruidenthee of water en een knabbel. De kinderen kunnen kiezen uit een maiswafel, cracker, speltkoekje of soepstengel. Deze tussendoortjes zijn allemaal biologisch en suikervrij. In de namiddag komt hier nog een beker yoghurt bij.

4.1.2 Rustmomenten en slapen

Vrij spelen, buiten spelen en andere drukkere activiteiten worden afgewisseld met rustmomenten, zoals aan tafel tekenen of puzzelen. Ook wordt in een drukke groep soms rust gebracht door voor te lezen. Een moment van rust kan ook geboden worden in de belevingsruimte. Met een beperkt aantal kinderen kunnen hier in een ontspannen sfeer gedoseerde zintuiglijke prikkels aangeboden worden.

We zorgen ervoor dat de kinderen de gelegenheid krijgen om voldoende kunnen slapen en zorgen voor rust op de slaapkamers. Slapen vinden we erg belangrijk voor de kinderen bij De Tweeling. We zorgen voor een omgeving met een aangename temperatuur, niet te warm, niet te koud en met voldoende ventilatie. De kinderen slapen onder een laken en deken en hebben eventueel een slaapzak (van thuis of van De Tweeling) aan. Voor het slapen gaan is er een moment van individuele aandacht voor elk kind: het kind wordt voorbereid door middel van de rituelen die het kind van thuis kent en de vertrouwde knuffels en een eventuele speen mogen mee.

De verticale groepen beschikken over vier buitenbedjes per groep en de babygroep heeft acht buitenslaapplekken. Wij zijn van mening dat buiten slapen de gezondheid ten goede komt, zeker voor kinderen met luchtwegaandoeningen. Bovendien hebben wij de ervaring dat veel kinderen gemakkelijker tot rust komen en langer doorslapen dan op de binnen slaapkamer en worden minder gestoord door andere kinderen. Uiteraard worden de kinderen gekleed naar de weersomstandigheden voor het slapen in de buitenlucht. Wij kiezen er bewust voor vooral de jongste kinderen en de kinderen die anders niet goed tot rust komen buiten te laten slapen. Wij vragen ouders hier toestemming voor tijdens het intakegesprek.

Wij overleggen met de ouders over wenselijke slaaptijden. Voor baby's houden we zo veel mogelijk hun eigen slaapritme aan. Het belang van het kind staat hier voorop: soms wordt er van de 'vaste' tijden afgeweken omdat het kind erg moe of ziek is. Het komt geregeld voor dat een kind op het dagverblijf vaker of langer slaapt dan de ouders van thuis uit gewend zijn: een hele dag tussen andere kinderen levert nu eenmaal meer prikkels op en deze kunnen o.a. verwerkt worden door extra slaap. We houden ook rekening met de belangen van andere kinderen: als een kind erg onrustig is en de andere kinderen uit hun slaap houdt, zullen we dit kind zo veel mogelijk in een aparte slaapruimte of in een buitenbed te slapen leggen. Een goed alternatief kan ook zijn het

betreffende kind wat eerder of juist wat later naar bed te brengen. De tijden en de plaats (binnen of buiten) waar een kind geslapen heeft worden aan de ouders doorgegeven bij het ophalen.

In de verticale groep rusten/ slapen de kinderen tussen 12.30 uur en 14.30 uur. Sommige kinderen hebben nog twee slaapjes nodig, dit gaat in overleg met ouders. Voor de ontwikkeling (prikkelverwerking) van alle kinderen die niet meer hoeven te slapen bieden wij een rustmoment op de groep. Naar behoefte kan het kind even op een matrasje liggen, een boekje lezen, naar muziek of een hoorspel luisteren. Mochten kinderen tijdens het rusten in slaap vallen dan laten wij ze een half uur slapen.

4.1.3 Ziekte

Wanneer een kind ziek is, heeft het meestal extra aandacht en rust nodig. Dit is in de groep niet altijd te garanderen. Wij vinden dat zieke kinderen door de ouders opgevangen dienen te worden en adviseren hen voor noodgevallen een reserveoppas te regelen. Kinderziekten waarmee ieder kind wel eens in aanraking zal komen, zoals bijv. waterpokken, zijn vaak moeilijk buiten de deur te houden omdat de besmetting vaak al, vóórdat de uiterlijke kenmerken zichtbaar zijn, heeft plaats gevonden. Sommige kinderziekten zijn erg vervelend voor een kind, ze bouwen echter wel hun eigen immuniteit op

Ouders worden gewaarschuwd als er een bepaalde kinderziekte heerst. Deze informatie wordt door de beroepskrachten bij de ouderinformatie in de groep (bij de deur) opgehangen. Op elke groep is een klapper met uitgebreide informatie over kinderziekten aanwezig. Kinderen met bepaalde besmettelijke aandoeningen kunnen niet op het dagverblijf blijven. Wij hanteren hierbij de door de G.G.D. vastgestelde richtlijnen. Aan ouders wordt verzocht om hun kind pas weer te brengen als de ziekte en het besmettingsgevaar geweken is. Als meer dan 30% van de kinderen ziek is, wordt de G.G.D. op de hoogte gesteld.

Als kinderen ziek worden terwijl ze op het dagverblijf zijn, bellen we altijd de ouders om te overleggen. Het belang van het kind staat hierbij voor ons steeds voorop. Dat wil zeggen, als we het zieke kind niet die aandacht kunnen geven die het vraagt óf de aandacht voor de andere kinderen in het gedrang komt, dat wij van de ouders verwachten dat zij hun kind op komen halen. We beschikken niet over extra personeel en aparte ruimtes om zieke kinderen op te vangen.

Uitgangspunt voor ons is dat we nooit uit onszelf paracetamol geven. Dit gaat altijd in overleg. Het geven van paracetamol omdat een kind pijn heeft (bijvoorbeeld bij het krijgen van tanden) is een andere situatie dan paracetamol geven bij koorts. Als een kind op doktersadvies een tijdje paracetamol moet gebruiken om een spiegel op te bouwen dan is dat mogelijk. Elke situatie is weer anders en elk kind reageert ook anders.

Soms kan het kind nog even slapen met paracetamol en kan het ophalen gerekt worden. Het is belangrijk dat als de pedagogisch professional aangeeft dat een kind te ziek is en dat het kind echt opgehaald moet worden, dat dit binnen een uur gebeurt. Het is de bedoeling dat ouders zelf een netwerk hebben als ze het kind zelf niet op kunnen halen. Als een kind thuis 's nachts of in de ochtend paracetamol toegediend heeft gekregen dan moet de groepsleiding dit weten. Het kind kan namelijk een koortsstuip ontwikkelen als de koorts plotseling toeneemt. Als we weten dat een kind paracetamol heeft gekregen dan kunnen we dit in de gaten houden en overleggen wat de volgende stap kan zijn.

Kinderen zullen niet gauw geweerd worden van het kinderdagverblijf in verband met een kinderziekte. Wij houden ons aan de richtlijnen van de G.G.D. De G.G.D. heeft ons erop gewezen, dat ouders verplicht zijn er melding van te maken als hun kind(eren) ziekteverschijnselen vertonen met braken, koorts, diarree en huiduitslag.

Graag horen wij vóór 9.00 uur bericht van de ouder als een kind niet komt vanwege ziekte. Bij afwezigheid door ziekte is geen restitutie mogelijk.

Wij respecteren de keuze van de ouders hun kind wel of niet (volledig) te laten inenten. Niet ingeënte kinderen worden dus niet geweerd van De Tweeling. Dit is in overeenstemming met de G.G.D. Alle ouders worden gewaarschuwd als er besmettelijke ziekten uitbreken.
In acute situaties en bij ongevallen bellen wij altijd eerst met de ouders die contact opnemen met hun eigen huisarts. Bij acute noodgevallen bellen wij 112 en ouders. Alle beroepskrachten zijn in het bezit van een kinder-EHBO-diploma en volgen jaarlijks een herhalingsles.

4.2 Zorgdragen voor hygiëne

Het kinderdagverblijf is een plaats met veel aandacht voor hygiëne. Het gebouw met al zijn ruimtes en met al wat daarin is moet schoongehouden worden. Ook wordt veel aandacht besteed aan persoonlijke hygiëne.
De Tweeling voldoet aan de hygiëne-eisen die de Wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang voor kinderdagverblijven stelt. In ons actuele Veiligheids- en Gezondheidsbeleid staat beschreven hoe wij omgaan met deze hygiëne richtlijnen en eventuele risico's staan daarin beschreven.

4.2.1 Het schoonhouden van de ruimtes

De huishoudelijk medewerksters maken de wc's dagelijks schoon en zuigen/ dweilen dagelijks de vloeren. Ook meubilair, speelgoed, ramen en deuren worden regelmatig door hen schoongemaakt. Tafels en stoelen op de groepen worden dagelijks gereinigd. Bedden worden dagelijks verschoond. Boxkleden, de hoes om het speelmatras en kussens worden regelmatig gewassen. De groeps- en slaapruimtes worden dagelijks geventileerd. Kinderen spelen veelal op de grond. Om de vloeren zoveel mogelijk schoon te houden is het verplicht voor ouders en kinderen om schoenen uit te doen of oversloffen te dragen bij het betreden van de groepsruimte. Elke dag na sluitingstijd worden alle vloeren gezogen en gedweild en elk kwartaal worden de ruimtes extra grondig gereinigd.

4.2.2 Persoonlijke hygiëne

Na iedere verzorging en toiletbezoek worden de handen gewassen. Ook voor en na het eten worden de handen gewassen en de gezichten gepoetst. Na het slapen worden de haren gekamd. Aankleedkussens worden na een poepluier schoongemaakt. We maken gebruik van papieren handdoeken. Er is een duidelijke scheiding tussen de plaats waar kinderen verschoond worden en de plaats waar maaltijden worden klaar gemaakt. Kinderen hebben een eigen fles die met naam gemerkt is en deze wordt regelmatig gesteriliseerd.

4.3 Zorgdragen voor veiligheid

We besteden veel aandacht aan de veiligheid bij De Tweeling. Het dagverblijf is een plek waar op allerlei manieren rekening wordt gehouden met de kwetsbaarheid en onberekenbaarheid van kleine kinderen. Zij zien vaak geen gevaren en het is onze taak om binnen redelijke grenzen ervoor te zorgen dat er geen ongelukken kunnen gebeuren. De Tweeling voldoet aan de veiligheidseisen die de brandweer en de Wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang aan het kinderdagverblijf stellen. In ons actuele Veiligheids- en Gezondheidsbeleid staat beschreven hoe wij hier in de praktijk mee omgaan. De G.G.D. controleert het dagverblijf jaarlijks op alle bovengenoemde veiligheidseisen.

4.3.1 Het vierogenprincipe

Binnen onze organisatie wordt het vierogenprincipe structureel toegepast, conform de richtlijnen vanuit de Wet Kinderopvang en de GGD-inspectie-eisen. Onderstaand een overzicht van de organisatorische inrichting per situatie:

Reguliere bezetting per groep

- Verticale groepen: Er zijn dagelijks minimaal twee tot drie pedagogisch professionals per groep ingeroosterd. Hierdoor is er altijd een tweede volwassene aanwezig die kan meekijken of -luisteren.
- Babygroep: Bij een maximale bezetting van twaalf baby's worden vier pedagogisch professionals ingezet. Dit garandeert permanent toezicht en veiligheid.

Afwezigheid door ziekte of vakantie

Bij uitval van personeel wordt een vaste flexkracht ingezet om continuïteit en naleving van het vierogenprincipe te waarborgen. In geval van onverwachte uitval wordt dit administratief vastgelegd met een tijdelijke maatregel waarbij extra toezicht geregeld wordt door het management of andere aanwezige vaste medewerkers.

Vakantietijd / rustige dagen

Bij zeer lage kindbezetting kan het voorkomen dat één pedagogisch professional tijdelijk alleen op een groep staat. In dat geval wordt:

- Een tweede groep samengevoegd, zodat er altijd meerdere volwassenen op de gezamenlijke ruimte zijn.
- Of er wordt geregeld dat kantoorpersoneel of huishoudelijk personeel frequent en zichtbaar aanwezig is op de groep.
- Deze situaties worden vooraf gepland, digitaal vastgelegd, en zijn tijdelijk van aard.

Bij deze afwijking blijft het uitgangspunt dat een andere volwassene zicht- of hoorcontact moet kunnen hebben met de pedagogisch professional op de groep.

Inzet van stagiaires

- Stagiaires worden zó ingeroosterd dat er elke dag minimaal één stagiaire aanwezig is van 08.30 tot 17.30 uur.
- Alleen gevorderde stagiaires (bijv. BPV derde leerjaar) mogen onder voorwaarden meetellen voor het vierogenprincipe. Dit wordt beoordeeld op basis van ervaring, opleiding en toestemming van de praktijkopleider.
- Stagiaires worden altijd onder toezicht van een bevoegde pedagogisch professional ingezet.

Ochtend- en avondroutines

Ochtend (07.30 – 9.00 uur):

- Verticale groepen: één pedagogisch professional vanaf 7.30 uur.
- Babygroep: één medewerker van 7.30 tot 8.00 uur.
- In deze periode komen ouders binnen voor brengmomenten, wat betekent dat er voortdurend volwassenen aanwezig zijn in de ruimte.
- Daarnaast is er vanaf 8.00 uur een huishoudelijk medewerker aanwezig, en management is ten aller tijden bereikbaar voor ondersteuning.

Avond (17.30 – 18.00 uur):

- De laatste medewerker staat tijdelijk alleen op de groep, samen met andere medewerkers in de tuin tijdens het haal- en overdrachtsmoment.

- Er is in deze periode veel inloop van ouders en personeel, waardoor er altijd voldoende toezicht en zichtbaarheid is.
- Indien mogelijk sluit een tweede medewerker later aan of blijft het kantoorpersoneel extra alert.

Pauzemomenten medewerkers

- Tijdens pauzes staat een medewerker maximaal 45 minuten alleen op de groep.
- In deze periodes lopen huishoudelijke krachten en managementmedewerkers regelmatig binnen, waardoor toezicht behouden blijft

Deze situatie wordt structureel geëvalueerd en voldoet aan het vierogenprincipe door zichtbaarheid en toegankelijkheid van andere volwassenen in de directe omgeving

Ateliermedewerker

- De ateliermedewerker werkt met een kleine groep (gemiddeld zes kinderen vanaf 2,5 jaar tot 4 jaar) tussen 9.30 – 12.45 en 14.30 – 17.30 uur.
- De atelierruimte ligt direct naast de keuken en pauzeruimte, waar medewerkers van andere afdelingen (kok, huishouding, PM'ers) voortdurend aanwezig zijn.

Hierdoor is er continu zicht- en hoorcontact met andere volwassenen, en is het vierogenprincipe ook hier gewaarborgd

Aanwezigheid management en ondersteunend personeel

- Het managementteam en huishoudelijk personeel zijn door de dag heen zichtbaar op de groepen. Zij komen regelmatig binnen om praktische zaken te regelen.
- In de middag zijn zij ook actief op de groepen voor schoonmaak en ondersteuning.

Hierdoor is er extra toezicht aanwezig, ook tijdens rustiger bezette momenten.

Borging en evaluatie

Afwijkingen van het vierogenprincipe worden alleen toegepast als dat noodzakelijk en verantwoord is.

Deze situaties worden vastgelegd, besproken met het team en geëvalueerd. We streven ernaar om het vierogenprincipe in alle situaties te waarborgen, structureel en planmatig.

Transparantie van het gebouw

- Ons gebouw en alle groepen zijn zeer transparant opgezet. De paarse en blauwe groep hebben een muur geheel bestaand uit ramen en twee deuren met glas erin. De gele, rode en groene groep en het atelier hebben aan twee kanten een muur bijna geheel bestaand uit ramen en meerdere deuren met glas erin.
- Alle verschoonruimtes zijn goed inzichtelijk vanuit de groep en bij de blauwe groep ook vanuit de buitenruimte.
- Alle deuren van de slaapkamers hebben glas en zijn goed inzichtelijk vanuit de groep of de gang. Het gordijntje kan van buitenaf opengeschoven worden.
- Op het moment dat een kind op een slaapkamer naar bed wordt gebracht en in bed ligt gebruiken we een babyfoon, die op de groep of buiten door de andere pedagogisch professional hoorbaar is.
- We hanteren de afspraak, dat als een pedagogisch professional even bij de kinderen op de slaapkamer blijft, de andere pedagogisch professional regelmatig door het gordijntje naar binnen kijkt.

Belevingsruimte

- De belevingsruimte beschikt over twee deuren met ramen: naar een groep en naar de gang. Voor de deur naar de groep hangt er een niet geheel gesloten gordijntje, bij de andere deur is het onderste halve deel met licht doorlatend plakplastic afgeschermd
- Als de belevingsruimte bezet is kijken de medewerkers naar binnen wanneer ze erlangs komen
- Een pedagogisch professional gaat maximaal 20 minuten met een aantal kinderen (maximaal 3 kinderen) alleen naar de belevingsruimte en neemt een babyfoon mee, die op de groep of buiten door de andere pedagogisch professional hoorbaar is. De collega op de groep wordt hiervan op de hoogte gesteld.

Personeel

- Binnen ons kinderdagverblijf maken we werk van een open en professioneel werkklimaat, zodat de drempel om elkaar op bepaalde gedrag aan te spreken zo laag mogelijk is. Dit betekent ook, dat we regelmatig op een thema-avond oefenen met het geven en ontvangen van feedback. Ook bij het functioneringsgesprek, het Voortgangs- en Ontwikkelingsgesprek, komt het geven en ontvangen van feedback als vast punt aan de orde.
- Wij hanteren een strenge werving- en selectieprocedure, waarin wij zowel meerdere referenties opvragen als ook goed naar ons onderbuikgevoel luisteren. Ook worden de sollicitanten door meerdere medewerkers (zowel directie als pedagogisch professionals) gesproken en draaien zij kort onder begeleiding op de groep mee.
- Al onze pedagogisch professionals, de flexibele krachten, de managementleden, de stagiaires, het facilitair personeel en vrijwilligers staan ingeschreven in het Personenregister kinderopvang waar ze continu gescreend worden.

4.3.2 Meldcode Kinderopvang

Wij werken met de Meldcode Kinderopvang, zoals door de GGD verplicht gesteld is. De Meldcode geeft via een route aan hoe te handelen wanneer er signalen zijn die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling. Daarnaast bevat deze Meldcode een route hoe te handelen bij vermoedens van kindermishandeling gepleegd door een beroepskracht en een route hoe te handelen wanneer er sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling. Elke stap binnen de routes wordt afzonderlijk uitgebreid toegelicht. Bij De Tweeling is een pedagogisch professional aangesteld als aandachtfunctionaris. Zij houdt de Meldcode en de sociale kaart bij en is aanspreekpunt voor alle medewerkers bij zorgsignalen en zal indien nodig advies vragen of een melding doen bij Veilig Thuis. Ook zorgt zij voor het op de kaart houden van dit onderwerp binnen het team.

4.3.3 Speelgoed

Bij de aanschaf van speelgoed houden we rekening met veiligheidsaspecten, zoals scherpe onderdelen, breekbaarheid en duurzaamheid. Ook in het gebruik hiervan wordt steeds gelet of het speelgoed nog in goede staat is. Speelgoed wat kapot gaat proberen we eerst te repareren voordat we het weg doen en/of nieuw aanschaffen.

4.3.4 Inrichting van de ruimte

Bij het inrichten van ruimtes staat veiligheid centraal: Er zijn geen spijkers, punaises of scharen binnen handbereik van de kinderen, deuren zijn beveiligd met strips zodat er geen vingers tussen de deurkieren kunnen komen, hoeken zijn afgerond, stopcontacten zijn beveiligd. Gevaarlijke materialen zoals schoonmaakmiddelen en medicijnen worden voor kinderen op onbereikbare plekken weggezet.

4.3.5 Beveiliging van deuren

De hekken van en naar de achtertuin zijn altijd op slot in verband met spelende kinderen. De tussendeuren naar buiten en van de groepsruimten naar de hal zijn voorzien van een hoge klink, die door kinderen niet geopend kan worden. Op de tussendeur naar binnen is een beveiligingssysteem aangebracht, zodat personeel alleen door middel van een tag naar binnen kunnen. De toegangspoort van De Tweeling wordt aan het einde van de dag afgesloten.

4.3.6 Op avontuur

Elke week gaat een vast aangestelde pedagogisch professional met de kinderen vanaf 2,5 jaar wisselend van groep op avontuur. Samen met een pedagogisch professional van de groep gaan zij met zes kinderen op pad naar onder andere de kinderboerderij, de botanische tuinen en speeltuin. Hier ontdekken de kinderen welke dieren er geboren zijn, worden bloemen en kruiden bekeken en geroken of zien ze hoe een kikkervisje uitgroeit tot een kikker. Er wordt geklommen op omgevallen bomen en gestruind door alle schatten van de natuur. Bij regenachtig weer wordt er ook wel een bezoek aan de bieb of kinderboekenwinkel gebracht. Het kan ook voorkomen dat er alleen een rondje met de kinderen wordt gefietst/ gelopen en de kinderen dan in de kar blijven of dat een beroepskracht een kind meeneemt naar de winkel aan de overkant van het dagverblijf. Via ouderportaal worden ouders om toestemming gevraagd voor uitstapjes. Kinderen van ouders die geen toestemming hebben gegeven, zullen onder begeleiding op het kinderdagverblijf blijven.

4.3.7 Slapen

De hoge bedjes zijn voorzien van een schuifje of een speciaal kinderslot waar de spijlenhekjes extra mee vastgezet worden. Als de kinderen slapen wordt er regelmatig geluisterd en gekeken of iedereen nog slaapt. Wij maken ook gebruik van babyfoons om nog eerder te horen of een kind wakker is. We maken gebruik van dekentjes en lakens die we niet te hoog instoppen (het zogenaamde kort opgemaakte bed). We houden de slaapkamer fris en zorgen gedurende de openingstijden altijd voor ventilatie. De beroepskrachten handelen volgens het protocol ‘Veilig slapen in de kinderopvang’ en zijn op de hoogte zijn van de Veilig Slapen adviezen zoals gepubliceerd op de website en in de brochure van VeiligheidNL. Hierin staan praktische preventieve maatregelen beschreven om het risico op wiegendood tot het uiterste te beperken.

4.3.8 Calamiteitenplan

Op kantoor en in iedere groep is een calamiteitenplan aanwezig. In de wc hangt een samenvatting van het ontruimingsplan. Hierin staat stap voor stap wat te doen bij brand en/of noodsituatie. Alle medewerkers hebben hierover instructie gekregen. Zes medewerkers hebben de cursus B.H.V. gevolgd en zullen bij calamiteiten de leiding op zich nemen. Per dag wordt op het aanwezigheidsbord op de foto van de betreffende medewerker met een rood kaartje aangegeven, welke B.H.V.’ers er in het gebouw aanwezig zijn. Dit wordt iedere ochtend mondeling met het team gedeeld. Er is een zorgvuldig gevulde EHBO-trommel aanwezig in het centrale toilet (buiten/ kinderen). Ieder jaar volgt het gehele team een Kinder- EHBO (opfris)cursus, toegespitst op het werken met kinderen op een kinderdagverblijf. We houden minimaal één keer per jaar een ontruimingsoefening. Wij zullen te allen tijde proberen de kinderen zo te begeleiden, dat zij zo snel mogelijk buiten de gevarenzone gebracht of gehouden worden en zo min mogelijk ingrijpende zaken mee hoeven maken. Dit betekent dat er altijd iemand bij de kinderen zal blijven en zij eventueel tijdelijk in een andere groep worden ondergebracht waar een of meerdere vaste beroepskrachten aanwezig zijn.

4.4 Zorgdragen voor de fysieke omgeving

Veel aandacht gaat uit naar de aankleding van de ruimtes waar kinderen spelen en slapen. De inrichting van de groepsruimte bepaalt voor een deel de sfeer in de groep, er is bewust nagedacht over de invulling hiervan.

4.4.1 Veiligheid en sfeer

Een kind moet zich in de groepsruimte veilig en geborgen voelen. Pas dan zal het op onderzoek uit durven gaan. Kleine kinderen willen de beroepskracht graag in het oog kunnen houden. Overzichtelijkheid van de groepsruimte is een belangrijk uitgangspunt bij de inrichting ervan. In elke groep is een plek waar een kind zich even terug kan trekken (vaak is dit de leeshoek, de bank of het speelhuis onder de box). Dan kan het kind de boel op een afstand bekijken, indrukken verwerken of even tot rust komen. In het hele dagverblijf is gekozen voor zeer ingetogen kleuren. Ook het gebruik van vloerbedekking draagt bij aan de huiselijke sfeer.

4.4.2 Een duidelijke indeling

Voor kinderen is het belangrijk dat een ruimte voorspelbaar is, dat biedt houvast. Een ruimte moet een heldere structuur hebben, een duidelijke indeling, zodat een kind kan zien wat het op de verschillende plekken in de ruimte kan doen. Dat bieden de speelhoeken met hun vaste indeling aan spelmateriaal.
Daarnaast moet de ruimte de mogelijkheid bieden om zelf te bepalen waar en met wat je wilt spelen. Er moet ruimte zijn om te stoeien, te springen en te rennen, maar ook plekken waar je, ongestoord een puzzel kunt leggen of kunt tekenen. Onze groepsruimten zijn zodanig ingericht, dat aan deze verschillende behoeftes van kinderen tegelijk kan worden tegemoetgekomen.

4.4.3 Sociale contacten

De ruimte nodigt uit tot sociale contacten tussen de kinderen onderling. Op de verschillende speelplekken is voldoende ruimte om samen te spelen en veel speelgoed is geschikt voor samenspel. Aan de grote tafel is plaats voor iedereen om te eten, te puzzelen, tekenen etc. Er zijn ook verschillende vaste hoeken en een themahoek per groep om kinderen de mogelijkheid tot zich even terugtrekken te bieden. Het is voor kinderen prettig het samenspel af te kunnen wisselen met even alleen of in een kleiner groepje te spelen zonder gestoord te worden door andere kinderen.

4.4.4 Plaats van het speelgoed

Veel speelgoed staat in de hoeken op de grond of in een lage kast, zodat kinderen dit zelf kunnen pakken en ook weer kunnen opruimen. Het speelgoed heeft een vaste plaats, zodat kinderen weten waar ze het kunnen vinden. Niet al het speelgoed ligt op 'grijphoogte'. Speelgoed dat kwetsbaar is (puzzels waarvan stukjes kunnen kwijtraken, kinderboeken die gemakkelijk scheuren) ligt op een voor kinderen moeilijk(er) bereikbare plaats. Kinderen weten waar dit materiaal ligt en mogen natuurlijk altijd vragen of ze hiermee mogen spelen. Om variatie te kunnen bieden zijn er themakisten om de themahoeken mee in te vullen en is er voldoende drieplusmateriaal aanwezig.

4.4.5 Buitenruimte

De met veel zorg aangelegde natuurbelevingstuin nodigt uit tot een optimaal gebruik van de ruimte: de kinderen kunnen rennen, stoeien en gillen zonder dat dit storend is. Paden en pleintjes van verschillende steentjes zorgen voor interessante loop- en fietsroutes waar de kinderen de

ruimte kunnen ontdekken en met verschillende materialen kunnen kennismaken. Door het gebruik van verschillende planten, (fruit)bomen en gras beleven de kinderen actief de natuur en haar vier seizoenen mee. Ook binnen zal hier aandacht aan besteed worden door middel van een seizoenentafel, toepasselijke raamschilderingen, verhalen en gesprekken. Omdat de groepen kinderen buiten door elkaar lopen en met elkaar spelen, hanteren de beroepskrachten vaste regels voor alle kinderen. Zo mogen de kinderen alleen fietsen op de verharde paden. Er mag wel in de zandkuil geschept en gesjouwd worden, maar het is niet de bedoeling dat kinderen zand uit de zandkuil in de tuin gooien, dit voor het behoud van de tuin. Ook kiezen we er soms bewust voor niet alle fietsen en speelgoed uit de schuur te halen, omdat we het spontane spel van de kinderen willen stimuleren. Na afloop ruimen we de materialen samen met de kinderen weer op. In de ochtend (10.00-11.30 uur) en in de middag (16.00-18.00 uur) zijn we buiten te vinden. We vinden het belangrijk dat kinderen de natuur en zichzelf kunnen ontdekken en zullen daarom niet schromen ook naar buiten te gaan als het regent of koud is (uitgezonderd harde regen/ onweer). Als kinderen een keer nat of vies worden vinden we dat niet erg: lekker spelen is belangrijker. Aan de ouders wordt daarom gevraagd om reservekleding en laarzen mee te nemen.

5 Communicatielijnen

5.1 Teamoverleg

Op diverse plaatsen en vanuit verschillende invalshoeken bespreken we zaken als de plaats van het dagverblijf in de maatschappij, visies over opvoeden, de kinderen in de groep.

5.1.1 Groepsoverleg

Om de zes weken is er groepsoverleg, dat per groep zelf georganiseerd en gehouden wordt. Wanneer wenselijk is iemand van het management op uitnodiging hierbij aanwezig. Tijdens dit overleg worden de kinderen en mogelijke activiteiten binnen de groep besproken. Ook worden afspraken die gelden voor de groep doorgenomen en wordt overlegd over de onderlinge samenwerking. Tevens worden er punten verzameld voor teamvergaderingen en worden vorige punten uit teamvergaderingen teruggekoppeld.

5.1.2 Thema-avond

Drie keer per jaar wordt een thema-avond gehouden waarin een pedagogisch thema uitgebreid besproken wordt. Tijdens deze avond is er aandacht voor inhoudelijke pedagogische zaken, naast onderwerpen die van meer algemene aard zijn. Met elkaar gaan we de verdieping in, waarom doen we de dingen zoals wij ze doen of we behandelen andere thema's zoals; meldcode, voeding, slapen etc. Het pedagogisch beleidsplan is hierbij meestal de leidraad.

5.1.3 Studiedag

Tijdens onze jaarlijkse studiedag wordt nader ingegaan op een voor de kinderopvang relevant thema. Deze wordt rond maart gehouden.

5.2 Oudercontacten

Zonder kinderen geen dagverblijf, maar ook een dagverblijf zonder ouders is voor ons ondenkbaar. Samen verzorgen en begeleiden we hetzelfde kind. Het is dan ook van groot belang dat we elkaar op de hoogte houden van de ontwikkeling van het kind en onze ervaringen.
Bij de start van de plaatsing vindt er een intakegesprek plaats waar alle bijzonderheden van het kind besproken worden. Daarnaast kunnen ouders dagelijks informatie doorgeven en ontvangen tijdens het haal- en brengmoment. De beroepskracht zal met zorg een overdracht doen over elk

kind zijn of haar belevenissen van die dag. Voor baby's tot een jaar wordt een babyschrift bijgehouden Een groepsdagverslag met slaaptijden is terug te vinden in het logboek op de groep. Er zijn nog meer mogelijkheden voor ouders en personeel om overleg over de kinderen te hebben en zo tot een goede samenwerking te komen.

5.2.1 Ouderavonden

Meerdere keren per jaar organiseren we in De Tweeling een ouderavond:

- In het eerste kwartaal organiseert de oudercommissie een thema-avond voor alle ouders van het dagverblijf, hiervoor wordt vaak een gastspreker uitgenodigd (thema's kunnen zijn: taalontwikkeling, eetgedrag, ouderschap).
- Bij voldoende aanmeldingen organiseren we vanuit De Tweeling in oktober een ouderavond waarbij het pedagogisch beleid centraal staat.

5.2.2 Gesprekken

Er zijn verschillende contact en gespreksvormen met ouders mogelijk. Een belangrijk gespreksmoment zijn de tien minuten gesprekken die rondom de verjaardag plaats vinden. In deze gesprekken worden de ouders/ verzorgers geïnformeerd over de ontwikkeling van het kind. Leidraad voor dit gesprek is de observatielijst V.V.O. 0-4 jaar. Met deze formulieren brengen we de ontwikkeling van het kind in kaart. De ouders/ verzorgers worden door de beroepskracht uitgenodigd voor dit gesprek.

Naast deze gespreksvorm in het kader van de ontwikkeling van het kind kan een ouder altijd een afspraak maken om wat dieper in te gaan op de ontwikkeling en het gedrag van het kind als daar behoefte aan is. Deze gesprekken vinden overdag plaats met een van de beroepskrachten van de groep. Als hulpmiddel bij deze gesprekken wordt de observatielijst V.V.O. 0-4 jaar gebruikt dat door de beroepskrachten elk half jaar wordt ingevuld. We benadrukken dat deze gesprekken niet alleen bedoeld zijn voor probleemsituaties. Het zijn vaak heel verhelderende en leuke gesprekken om weer van beiden kanten met nieuwe inzichten verder te gaan.

5.2.3 Schriftelijke informatie

Bij de groepen is vlak bij de toegangsdeur een speciale hoek ingericht waar de ouder informatie vindt die van belang is, zoals: werkzame beroepskrachten, heersende ziektes, informatie over stagiaires.
De nieuwsbrief verschijnt ongeveer zes keer per jaar en wordt digitaal verzonden. Daarnaast zal ook overig nieuws via de mail verzonden worden. De nieuwsbrief geeft informatie vanuit de groepen, van de oudercommissie en het management over het kinderdagverblijf. Incidenteel komt het voor dat de ouder via de mandjes van de kinderen informatie ontvangt.

5.2.4 Klachtenprocedure

Klagen is voor veel mensen niet gemakkelijk, en dat geldt nog sterker als het om uw eigen kind gaat. De emotionele betrokkenheid bij kinderen maakt het bespreken van kritiek niet alleen voor ouders, maar ook voor pedagogisch professionals al snel tot een gevoelige zaak. Ouders zijn bovendien soms bang dat hun eventuele klacht gevolgen zal krijgen voor hun kind. Klagen heeft vaak een negatieve bijklank. Dat is jammer, want een klacht hoeft niet te blijven steken in kritiek. Het kan juist aanleiding zijn om tot verbetering te komen. Het is van groot belang dat de klacht op de juiste plaats terecht komt en serieus wordt behandeld.

Als u als ouder ontevreden bent over iets op het kinderdagverblijf kunt u uw klacht mondeling of schriftelijk uiten. Daarbij kunt u kiezen of u de pedagogisch professional of de leidinggevende aanspreekt. Als u er met dezen niet uit komt dan kunt u een lid van de oudercommissie benaderen.

Alle Kinderopvangorganisaties zijn verplicht zich te registreren bij de Geschillencommissie Kinderopvang (www.degeschillencommissie.nl).

De ouder/oudercommissie dient de klacht eerst intern in. Leidt de klacht niet tot een oplossing dan moet het geschil binnen 12 maanden na de datum waarop de ouder/oudercommissie de klacht bij ons indiende, schriftelijk of in een andere door de Commissie te bepalen vorm bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen (hierna: Geschillencommissie) aanhangig worden gemaakt.

- Geschillen kunnen zowel door de ouder/oudercommissie als door ons aanhangig worden gemaakt bij de Geschillencommissie.
- Wanneer de ouder/oudercommissie een geschil aanhangig maakt bij de Geschillencommissie, dan zijn wij aan die keus gebonden. Indien wij als kinderopvang een geschil aanhangig willen maken, moet bij de ouder/oudercommissie schriftelijk of in een andere passende vorm gevraagd worden of men het hiermee eens is. Gaat de ouder/oudercommissie hier niet binnen vijf weken mee akkoord dan zijn wij vrij het geschil bij de gewone rechter aanhangig te maken.
- De Geschillencommissie doet uitspraak met inachtneming van de bepalingen van het voor haar geldende reglement. Het reglement van de Geschillencommissie is beschikbaar via www.degeschillencommissie.nl en wordt desgevraagd toegezonden. De beslissingen van de Geschillencommissie geschieden bij wege van bindend advies. Voor de behandeling van een geschil door de Geschillencommissie is een vergoeding verschuldigd.
- Uitsluitend de hierboven genoemde Geschillencommissie dan wel de gewone rechter is bevoegd van geschillen kennis te nemen.

Mocht u nog vragen hebben over de gang van zaken, dan kunt u deze op kantoor stellen.

6 Kwaliteitsontwikkeling

6.1 Pedagogische kwaliteit

Om binnen De Tweeling Kinderopvang kwaliteit te kunnen bieden en waarborgen worden de volgende acties ondernomen:

6.1.1 Proceskwaliteit

Er wordt veel waarde gehecht aan vaste vertrouwde beroepskrachten op stamgroepen om een positieve interactie tussen kinderen en medewerkers te bevorderen. Tijdens teamvergaderingen wordt er aandacht besteed aan een thema, met betrekking tot het pedagogisch handelen. Worden pedagogische onderwerpen zoals interactievaardigheden uitgediept en geïmplementeerd binnen de organisatie.

6.1.2 Structurele kwaliteit

Aan iedere leefgroep zijn vaste gekwalificeerde beroepskrachten verbonden die zorgvuldig geworven zijn. De beroepskrachten geven begeleiding aan kinderen vanuit pedagogische

uitgangspunten die vastgesteld zijn in het pedagogisch beleidsplan van De Tweeling Kinderopvang. Zij zijn gediplomeerd conform de CAO Kinderopvang en hebben ruime ervaring met de liefdevolle opvang van baby's, dreumesen en peuters. Zij zijn allen in het bezit van een Kinder-EHBO-diploma waarvoor zij jaarlijks op herhaling gaan. Stagiaires en vrijwilligers worden ondersteunend begeleid door een vaste praktijkbegeleider. Alle personeelsleden, stagiaires en vrijwilligers zijn ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang. Ook draagt de Tweeling zorg voor vaste gezichten, een evenwichtige verdeling qua leeftijd en geslacht bij de groepssamenstelling, gezonde voeding, goed onderhoud voor binnen- en buitenruimtes, voor (persoonlijke) hygiëne en duurzame (spel)materialen. De Tweeling voldoet aan de veiligheidseisen die de brandweer en de Wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK) aan de opvang stellen. In het actuele Veiligheids- en Gezondheidsbeleid staat beschreven hoe hier in de praktijk mee om wordt gegaan.

6.1.3 Toezicht en handhaving kwaliteitseisen

De gemeente is eindverantwoordelijk voor het toezicht en handhaving op de geregistreerde locaties en geeft vanuit haar regierol de GGD-opdracht tot het houden van toezicht. De taken en verantwoordelijkheden van de toezichthouder van de GGD worden uitgelegd. Met onder meer observaties, gesprekken met medewerkers en de houder en documentenonderzoek, vormt de toezichthouder een oordeel. Vervolgens adviseert hij of zij de gemeente over de bevindingen.

6.1.4 Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach

Binnen De Tweeling Kinderopvang is een pedagogisch beleidsmedewerker/ coach werkzaam. De pedagogisch beleidsmedewerker houdt zich mede bezig met de ontwikkeling en bewaken van het pedagogisch beleid en ondersteunt de medewerker bij vragen die van toepassing kunnen zijn op de dagelijkse praktijkwerkzaamheden op de werkvloer. Het behouden en ontwikkelen van de pedagogische kwaliteit staat hierbij centraal.

6.1.5 Oudercommissie

Sinds het ontstaan van De Tweeling Kinderopvang bestaat er een oudercommissie. In een open, eerlijke en op vertrouwen gebaseerde sfeer discussiëren de leden van de oudercommissie met elkaar. De oudercommissie fungeert als klankbord- en adviesorgaan voor het management. Daarbij worden de uitgangspunten zoals deze in de Wet Kinderopvang zijn vastgelegd gehanteerd. Het belang van de ouders en hun kinderen staat daarbij altijd voorop. De oudercommissie vergadert ongeveer 3 à 4 keer per jaar. Voor belangstellende ouders is er een 'reglement oudercommissie' verkrijgbaar op kantoor. In de grote hal hangen de foto's en introductie van de leden van de oudercommissie. De notulen van de vergaderingen zijn terug te vinden op de website.